Slowenſké
Werſſe.

Wydal
Ján Csaplovics.

Collecta revirescunt.

W Peſſti 1822.
Wytiſſtené v Jána Tomáſſa Trattnera
z Petróza.

Predmluwa.

Pan Tablic, Kostolno-Morawsky Sl. Božjho Kazatel widal 1804. 1805. a 1809 roku tri Swazky Werssu, pod tytulem: Slowensstj Werssowcy. — Giste mohau Slowácy gemu za to wdečnj byti. Gen sskoda že On te wersse wssecke welmi počessil, takže gsu oni wjce české nežli slowenské.

Gá gsem w mladosti mé mnoho takowjch werssů spolu sebral; — a ted gednu částku z njch čtenárum slowenskjm do ruk podáwam. Na to gsem pozor dal, aby oni koliko možné gest slowenský zneli, tak gako nassj Slowácy obyčegne howorja.

Gestli čtenárum tento Swazek wděčny bude, gesste y druhý nasleduwat může; nebo Slowácy premnoho Werssů magj.

Psal gsem 20. Maja 1822.

1.

Chwála Slowáků,

sepsaná od Slowáka

wydána nakladkem

Urozeného Slowáka.

(Této wersse psal w banské Sstiawnicy tehdegssy Sstudent Georg Rohon, z Turčanske Stolicy pochodjcy, a witlačiti gich dal Sstiawnicky Messtan Stephan Bobek.)

Gaudeo Slavonico, quod sim de stemmate natus;
Gloria Slavorum nomen et omen habet!

Náš Národ Slowensky gestiť starobily
Nebo za Homéra giž Slowácy byli *)
Homerus pak žiw byl za času Mogžisse
A tak mnoho sto lét pred Prjsstjm Gežjsse.
Prewissuge tehdy on wstarožitnosti
Zigjcj národy starobylé dosti;

*) Homerus mluwj o Henetech, znichž Weneti possli, a z Wenetu Slowácy Wiz Melanchtonowe Listy k Krameriusowy list 501.

Pred Slowáky byli mnozy sjce w kwete,
Než nepanowali tak dluho na swete.
Récy od Slowáku, mnohem starssj byli,
Ale tj se dáwno gjž wikorenili:
Slowácy pak budu wždicky panowati,
Uffam w Boha, dokud bude swet trwati.
Gsau oni w Europe hauffne rozssjrenj,
Kтereg tri částky gjm služj k obidlenj; *)
Gen čtwrtů část držj ginj Národowé,
Ku prikladu: Nemcy, Francauzy, Wlachowe.
Co su Morawčjcy, Čeffy a Rusnácy,
Chorwate, Polácy! — wffecko gsau Slowácy! **)
Tri djly Europy Slowácy sprawugj,
Gen čtwrtů Národum susednim swolugj.
Slowácy gsau Národ wysoce wznessený,
Což gim učinili tak mnohé Promeny!
W gegich Dustogenstwj nic gim nesskodyli,
Než rádegi k chwále pričinau gim byli.
Než co za prjčina toho panowánj,
Proč sme my tak welky, a tak dluho Pánj!
Proto, že Slowácy, wždy uprimnj byli,
Takže se y Bohu y lidem ljbyli.

---

*) Revay Histor. Cent. VII. Toto orbe terrarum est, inquit, lingua Slavica, qua plurimas gentes alloqui licet.

**) Idem ibid: Slavi, sunt, inquit, Istrii, Dalmatae Croatae, Bosnenses, Bohemi, Silesi, Lusatii, Poloni, Lithvani, Rutheni, Scandinavi, Russi, Bulgari.

Netrpeli mezy sebau žádny rozbrog,
 Meli mezy sebau trwanliwy pokog:
 Ginjch w pracowánj nikdy nemjlyli,
 Ale k milowánj Bljžnich schopny byli.
Ginj Národowé tež gim pokog dali
 Když od nich prjčini boge nedostali;
 Ten pak Národ ktery proti nim bogowal,
 Hned w bitwe Słowákum pati ukazo-
  wal. *)
Wždy nassj Słowácy takowjto byli
 Gazyk swůg słowensky ochotne hagili**)
 Słowáku učenych wždy radi mjwali,
 Proto tak weliké Chwali dočekali.
Ale snad słowenská uprimnost prestála?
 Snad mezy Słowaky, dnes swůg konec
  wzala?
 Nikoli! až podnes gsau Słowacy stáli,
 Gak byli Otcowé, tak djtky zustali.
Ginj gsau k pocestnim welice nachilnj,***)
 Ginj w bogowanj gako Lwowé silnj; ****)

---

*) Belius, Venedi Vandalorum, ait, ditiones, cum hinc inde migrationes fecissent, aperto Marte invadunt, domi relictos exturbant, profectis domo in alias terras reditum negant: redituris vim, arma, militesque opponunt.

**) Od'ud tak mnoho V sem o národu słowenskem widáno, k. p. nedáwno: Obrana Gazyka Czeského.

***) Od predkau swóch wzatau chwalu uctiwosti pekne hági: neswečné gest u njch, aby kdo pokrmů a Hospody pocestnemu neudelil.

****) Optimus est militum slavo de stemmate natus.

Ginj pak Slowáku učených milugj
A gjm dobrodinj mnohá prokazugj.
Gak miluge Slowák slowenskú Logiků,
Miluge slowenskjch tak y werssownjků;
Wzáctné mu když se chce Logikus tázati;
A werssownjk začne swé werssé spjwati.
Tot gsem chtel na krátce o Slowácych rjci,
Neb ge chce tupiti Stoletj bežjcy.
Kdo wjc o Slowácych čjsti premisslugе,
Temu se ku knihám cesta ukazuge *)

---

*) Vid. Philologisch-Kritische Abhandlung, von der Wendischen Sprache, und ihrem Nutzen, in den Wissenschaften v. M. Georg Körner. —

Item: Erste Linien eines Versuchs über der alten Slawen Ursprung, Sitten, Gebräuche, Meynungen, und Kenntniße ausgearbeitet v. Carl Gottlob Anton.

Item: Georg Papanek Historia Gentis Slavae.

Item: Stare Nowiny Liternjho Umenj.

Item: Adm. Rev. D. Andreae Plachy V. D. Ministri Martinopolitani apud Thuroczienses, Animadversiones in L. I. de fidelitate Hungarorum erga Reges. Et alia multa opera.

2.

Žalostna Žaloba

mnohé trapenj znassegjcjho Lenu.

1.

Ach, pro težkost promluwiti nemůžem,
Auweh beda!
Ay hle, gednakaždá žena, gen me Trapenj
hledá,
Wzyme w lete, wedne w Nocy, pokoge
nikdy nedá,
Každa mne gen trápit misskj, když ljha,
stáwa seda.

2.

Auweh! komu se žalowat? nikoho gjž ne-
widjm,
Swoge utisky rozpráwat; každeho se gá
stidjm:
Ačkoli můg žiwot bjdny nikdy zlostně ne-
rjdjm,
Predce ukrutenstwj welke proti mne wždi-
cky widjm.

3.

Tessjm se nic meneg trochu, že nekterý mu-
dry Muž,
Aspoň w swogom wlastnom Dome, mne
kolko tolko pomůž,
Kdy mne aspoň polituge, bársy obránit
nemůž,
Wssak predce do konečného zussalstwi
mne stjm wimůž.

4.

Ženy gsau sjc k plaču chitré; asnad když
plakat budem,
Ljtosti u njch negaké y ga také dobudem,
Protož ani težce kwjlit, litowat sy ne-
budem,
Nebo stidjc se žalowat, sskodilbych sy
swjm studem.

5.

Powjm porád co mne činj, gakowé od mla-
dosti
Trpjm trávenj, Neresti, až do same Starosti.
Mne sužowat pretahowat, nemagu nikdy
dosti,
Zwlasste ženy, takže sami nelitugj swjch
kosti.

6.

Zrodil gsem se ze semena welmi maličičkeho,
Wssak mnohokrat skrze ženske ruce pretrá-
saného;

Potom do zeme bránami, ukrutne wtla-
čeného,
A tak odpornostem mnohjm w zemi za-
nechaného.

7.

Když sem počal wzrostat, prissli ženy mne
opačowat;
Hned se radili že trawu tu treba wihazowat,
Na kteréby meko bylo mne ležat a nocowat
Hned sem poznal že mne budů ženy djwky
trucowat.

8.

Zwalilo se gich moc na mne, tak ma wel-
mi tlačili,
Skubagjce tráwu pri mne welmi mi ubljžili,
Mezy sebu žartowali, někdy se powadili,
Mne wssak y ležgac y klačgac welmi ob-
tjžně byli.

9.

Když gsem zase hore powstál, gestliže gsem
hruby byl,
Snad proto že gsem mocnegssý ženám sem
se neljbil;
Každy ma hanil, kdy pri mne neb okolo
mne chodil,
Žádal aby se tak mocný a hruby len nerodil.

10.

Slyštež dale: když mne potom dozreleho
wideli,
Giné wssecky polné prace na stranu odložili,

Mne za mé wlasy ſkupat trhat ochotne
pospjſſili,
Kwali, ukrutne kmáſali, čo gen mohli
trhali.

11.

Widel gſem že ge zle ſemnů, že nemoha
ugiti,
Muſel gſem gako zločinec predce powázan
byti;
Dali mne hned do giného Mjſta potom
zložiti;
Chtegjc wetſſj ukrutnoſti nademnu pro-
woditi.

12.

Tam giž byli náſtrogowé na mne prihoto-
wenj,
Bit y prace w poli byla, wſſak nebylo ſho-
wenj,
Na železných y drewených Kaſſalgech ſem
trápený,
Tam mne bili y kmáſali, nelitoſtiwé ženy.

13.

Hlawy moge poſtjnané pod nohamy tlačili,
A nekteré bez ljtoſti, y mozky witlačili,
Potom Pieſtom y Cepámi preukrutne
mlátili,
Gako chteli, tak ſwu wůli pri mne gſau
prowodili.

14.

Wtedy gſem ſe ſic domnjwal, že gjž budu
mat doſti,
Neprátele mogj na te ſwe welké ukrutnoſti;

Ale zase mne zwázali, a nemeli ljtosti,
Ku Močidlu mne donesli, kdež bylo wody
dosti.

15.

Mislel gsem sy že w močidle, gak w hrobě
odpočiniem,
A ženſku zlost y ukrutnost wssecku dalssj gjž
miniem:
Wssak oni se toho bogjc že se hore poz-
dwihnem,
Skaljm gsu mne přihazali, až gjž y Du-
chem hinem.

16.

Wtom trápenj za mnohe dni, musel sem zu-
stáwati.
Než potom gsem zase počal trochu se rado-
wati,
Když počali Skalja ze mne wen z wody
zhazowati,
A mne také wen na sucho opět wihazowati.

17.

Ale potom ukrutenstwj nemalě wikonali,
Neb gak nahle gsem obeschnul, zase mne
powázali,
A rozawsse gako mrtwého po zěmi roz-
stjerali,
By mne někdo neukradl, y na to pozor
dali.

18.

Tam sem musel dlube časy, gako pes se wá-
lati,
Mislkjc sobe: čo se bude daleg se mnu konati!

Wjtr, Skunce, Deſſt y Zymu, tam gſem
muſel znáſſeti,
Geſſto ſem byl tak newinný, gako ma=
ličké Deti.

19.

Opet mne hore ſtaweli, potom zas zwázali
mne,
Domou zberuc wečer rano buchali prena=
ramně.
Bigjc hlawu, ruky, nohy, polamali gſu
na mne,
Taku činili Ukrutnoſt bez winny a da=
remně.

20.

Nad to wſſecko geſſte horſſie trápenj wimi=
ſleli,
Lámačky, Trlice, Trogky, hned na mne
wihledali
Wnjch mne trepuce, y z koze, wſſeckeho
mne zodreli,
Nelitugjc mne na ſkrze, ſwu pri tom Ra=
doſt měli.

21.

Wtom Trepanj preukrutnem, welmi mne
rozkmaſili
Ale aſnad zaſe proto, aby mne prihladili
Wzali ſſteti v načeſv a snjmi mne čeſali
Tak zubamy preoſtrjmi Wlaſy mi witrhali.

22.

Nedbali na mé boleſti, ani na mé Trápenj,
Gako Děwky wlaſy pletu, tak ſem byl za=
pleteny,

A poznal gſem, že ſe ztoho radowali te ženy,
Kterým když mne trápit mohu wetſſj radoſtí neni.

23.

Nenazdáwal gſem ſe že wjc geſſte muſým trpeti,
Ale ženy, děwky, Babi, y te maličke Deti,
Bez meho Roztahowánj nechteli poſedeti,
Nadgewali mne wſſeligak, kdo gak mohl wedeti.

24.

Potom na gakuſy kudel, gak ſkupu pri= wázali,
Wlaſy moge witahugjc zubamy wihrjzali,
Saukali a prehognjmi ſkinamy uplwali,
Z wretena na motowidlo zaſe roztahowali

25.

Když mne z motowidla ſnjmu, warga tuho w popele,
Stoga pri mne s ochotnoſti, radčeg nežli w Koſtole.
Zabudnu o ginſſjch pracech, nic neſtoga o pole,
Kdy gen Lenčok mohu mjti, zapomenu na role.

26.

Když ſe dwe nebo tri sgjdu, hned mne ſpomnu ženičky,
Zeptawagjc ſe: gakyže ſte mali Lančok ſe= ſtričky?

Gaku prácu s Lanom máte? čy bol do-
bry? Kmotričky!
Mocli že ste narobili ztoho Lanu priád-
zičky?

27.

Y ljhaguc, y wstawaguc, wždy gjm prig-
dem na misel,
Žadagu sy abych u njch, na každem kline
wisel.
Chcesski ženám nebe schwálit, takbys pra-
witi misel,
Že tam dobre Lany rastu, že gsy gistotne
sklissel.

28.

Powjm dale: Kdy pradeno ze mna už ude-
lagu,
Zas mne tlču piestom welmi, pokoga mi
nedagu,
Močga, sussga, zo zwjgačgek na klbká
prewjgagu,
Potom zase na Snowalgech, wsseligak
obracagu.

29.

Když mne na Krosna nawigu, prez brdo,
nitelnice,
Prewliekagu, pretahugu, a ktomu gesste
wjce,
Bylom tažkim ubigagu, okolo behagice,
Sslichtů mastga, až gjm ustane prawice
lewice.

30.

30.

Platno ze mne udelané, roztahugu meragu,
Potom zas na menſſge kuſky, nožnicami ſtri-
hagu,
Zaſe té maličke kuſky, krčmarkam roz-
dawagu,
Mnoho mydla na mu beloſt ženy premr-
hawagu.

31.

Ach ukrutnoſt prewelika! — Lebo židom pre-
dagu,
Lebo ſamy na ledačuo len doma poſtrihagu;
Zoſſité zas warga, perú, poderu, roz-
trhagu,
Y tge handry do papjerni doſti lacno dá-
wagu.

32.

Tam zas handry zomna močga, a tlču pre-
náramne,
Nic celeho nezuſtane ani kuſſtička na mně.
Tam papgernici rozličny papger urobga
ze mně,
Který také muſy znáſſat, mnoho zlého
daremně.

33.

Zwláſſt Wogacy papgerowje kdy fugtaſſe
máwagu,
Ktere do ſwjch Karabjnou a Muškét na-
bjgagu,

Papger zomna urobeny do powetrj da-
wagu;
A tak y tj gesste Lanu bolesti dodáwagu.

34.

Ačkoli sjc dost hodnosti, y u Kralu dochodjm
Když gim do ruk, také Ženam na kossele
prichodjm:
Wssak nicmeneg mnohem wjce neucti ga
nachodjm:
Zwlasste když po Purgacii nekomu se nad-
hodjm.

35.

Tak hle celu Tragediu ženy semnu delagj,
Nad bjdu mu, utrpnosti zhola žadne nemagj.
Zwlássť w Liptowe, a w Orawe,
moc se o mne staragj,
Ženy by snad nepriwikli bezemne ani w
Ragi.

2.

Rozmlauwanj o Guſtoch.

(Složil Ján Szent-Kereſzty w Hontganſke Stolici.)

Marča.

Rozlične ſu ſjce Guſti;
Neb gedneg pači ſe tluſty,
Gedneg chudy, gedneg bledy,
Giná za barnawym hledj.
Tá w tomto ſtawe gſuciho,
Gina w druhem ſtogicyho
Wjc a wjce ſobe wáži,
Za takowim byt ſe ſnáži.
Než ale z meg ſtrany ſjce
Bit gich tiſjc nebo wjce
Bylo, nemam nad Wogaka;
A mam Zrenj wſſeligaká.
Neb wogenſſtj Officyeri,
Co ſnadno každy uwerj,
Swoge Pange bečelugu
Gim gak detom powolugu.

Na Baal, na Geſelſchaft wodga,
Ozdobený wždicky chodga.
A co gich kráſi neywjce,
Tge gich uzke nohawice
Tak gim to ſtogj na nohach'
Gak ta kuoročka na ſtromách. —
Pri tom magu čeſt, Renome,
Gako wonku tak y w Dome,
Smely ku každemu prjſtup,
Trebas ge Groff trebas Biſkup.
Magu doſtatečnu Gážu,
Kdy gim čo chibj rozkážu.
Gſu wſſecko Deti na wjber,
A ſto harku, ani ljber
K wipſánj gjch nepoſtačj;
Ach! gen wogak ſe mi páči.
Za ginehoby ſem neſſla
Barby ſem ſe wekem ſeſſla.

Kryſſka.

Ach! zachoweg Pan Bůh Marču,
Y mna y mu Seſtru ſtarſſu,
Nežádam ga byt Wogenků
Ale mam ginakſſu mgenku;
Nechat ſy gako chce která
Sebe milého wiberá,
Ga gen zuſtanem w ſweg mjri
Pri Stoličnem Officjri.
Ten bude mat netco ſweho,
Netco z platu Stoličneho,

Netco y moge učinj,
Nebude peče prjčini.
Okrem toho gest mi dosti,
Když můžem žit wté hodnosti,
Kteražto gim bywa daná,
Od Sedlaka y od Pána.
A kdekolwek se obratj,
Wssade gich Charakter platj.
Gsu Ruznjc spokogitele,
Celé Obcy riditele,
Na njch se ğruntuge wždicky,
Cely náš Staw političky.
Gsau Sprawedlnosti Sudcy,
Gsu Stromowe na swět saucy.
Magu Kavalierske Rucha,
Za chrbtom wždicky Hagducha,
Statečné prjležitosti,
A skowem, wssecko w skwostnosti.
A tak Officier Stoličny,
Gestit mug Ğust ustawičny.

Terča.

Také hore nosom djerky
Nemám gako Officierky,
Ale ga kontentna budem
S priwátnim Ğazdowskim ludem,
A wzáctnegssjho Towára
Nedržjm nad Hospodara.
Ten wždy ma swug chleb hotowy
Gak w Geseni tak w prednowj.

Rozkoſſné w pokogi žige,
Nema žadne Afflictie,
  Netula ſe, doma ſedj,
  A za ſwogou Paňou hledj.
Neni k ſlužbám zawázany,
A Sſtrapaciam poddany.
  A čuo len ſrdce zažáda,
  A na chut Srdcy pripada,
Wſſe ma doma nič nekupj,
Y kdož ho tedy potupj?
  A ked potreba ponuka,
  On ge Paneg druhá Ruka;
Na wſſe dá pozor, popatry
Y té kurence cpatry.
  A na welike Titule
  Kwapit neni moga Wůle,
Wyſſe pak giſtoti chleba,
Nic mi wjceg nepotreba.
  A tak ſe truſſam, že azda
  Nebude muog krome Gazda.

Nánika.

Radneg prežrgem čo mám w Uſtech
A držjm o Waſſich Guſtech.
  Nezáwidjm tjch lakůtek,
  Než pre mug ſice Žaludek;
Ani gak mak gſuce nenj,
To cele waſſe miſſlenj.
  Ga len za widna y za tmi
  Držat budem s Adwokátmy.

Ach len s njmi! tj ſu giſte
Ukriwdenjch utočiſſte,
Sſkody, ſtatku, poctiwoſti,
Žiwota, Urečitoſti,
Gſau wždy pewny Obrancowe,
Opuſſtenich Záſtupcowe,
Gſau ſprawedlnoſti Tlumači,
Žadna leſt gich nepotlačj.
Oni gſu té prawdy Slupi,
Uctj gich mudry y hlupy.
Wſſecek ſaud na njch zaležj,
Prez gich Ruky práwo bežj.
Negſau hráči neb mrháči,
Od malička ſe mi pačj.
Neno ga ſſaſſkawé Růcha,
Pri tom ſu wljdneho ducha;
Pewně držga ſwoge ſſiby
Na kráſe gim tež nechibj.
Werne ſſužga každeg Strane,
A čuo len chceš znjch wiſtane.
Gſau we wſſeckom ludga zbehlj,
Mnozy z nich na moc wibehli.
A tak me oči nepatrga
Gedine na Prokurátra.
Len s nim budem mat ſwe čini,
S nim chodgewat na Termini.
On, čo ma, to ſy wzgat nedá,
Čo nemá, lechko wihledá.
A ag na moge Ureky,
Winagde proſpeſſne leky.
A tak, na gineho Konto
Ga nedržjm, w Swete tomto.

Ljzika.

Chodasy kdo gako wrawj,
Neni, nad bezpečnost zdrawj
Lepsseg wecy, a to uzná
Každá, bohatá y nuzná.
Co gestliže chceme mjti,
S Doktormi musjme byti.
A proto milssjho twora
Ga nedržjm nad Doktora.
To ge naglepssy Wohleči;
Kdy netco chibj, uléčj.
Opáči každy den Pulsi,
A hned, wedle swých Regul, sy
Koncept robj, w swogom Wtipe,
Gaké ma dati Recipe.
Na wodu, na wsse merkuge
Tak swu Paňu wždy. kuruge.
A s welmi ochotnu prácy,
Prwssj zdrawj gj nawráci;
Da preserwatiwnu zprawu,
Tak gu zdržuge wždy zdrawu.
Ba, čo wjc, y pri puorodu
Nelenj sweho obchodu;
Pomáha, dáwa Retunek,
Odháni wssecek ssrasunek.
Hodná wec lubit Doktora,
On gestit zdrawj podpora;
Kdekoli a kedikoli
Nech dačuo Paneg zabolj
On ma w každeg takeg nuzy
Swé lekarstwj na porudzy.

Pri tom, kde gen prjgde, wssudy
Wzactny ge u wsseckjch Ludj.
Ma Commendu nad Felčgari,
W Statku se hned též zapgeri.
Mnozy na hodnosti wjgdu,
Co magu tedy za kriwdu?
A tak můg Duch len gjch lubi,
Y tak zle brwam na zuby.
Doktorků chcem žiwá byti,
Doktorků take zemřjti.

Poněwádž pak wnassom chtenj,
Gak widjm, Swornosti neni;
Neb teg černe, druheg bjlé,
Páči se a gestit milé:
Slissme, gaké o tom zdánj,
Dá nám nassa Stará Panj.
Gak ona powge tak bude,
Znám, že každá na geg Sude
Ked už raz bude widaty
Prestane bez Appellati.

Ostatné wssecky.

O wssak mi to dobre zname,
Že na Stareg Paňeg mame
Dobreho, mudreho wudce,
A sprawedliweho Sudce.
Ona z dluheg zkussenosti,
Wládne dospelů znamosti;

A giž ſe též k Smrti blj̃žj,
Swědomj ſy neublj̃žj.
Protož na geg Rozgimanky
Přiſtaneme wſſecky Stránky,
Appellatu kasſugjce,
Sententiu čekagjce.

Stará Panj.

Marča, poddag mi Stoličku,
At rozſudjm waſſj přjčku;
A ponewádž Appellate
Gjž wjceg mjſta nedate;
Ga, bez ohledu wſſeckeho
Wedle ſwědomj dobreho,
Chtjc was do poradku uweſt,
Rjkam: Deliberatum est.

Bez Exceptie, bez hany
Gſu ſice wogenſkj Páni,
A pěkne geſt byt Wogenkau;
Pěkne, čeſt mat dnu y wenku:
Než když maſſirowat muſſjš,
Mnohe odpornoſti ſkuſjš;
A po mnohem wandrowanj
Znikne Wogna bez nadanj,
Zarazy Gule manžela,
Hned geſt preč twa radoſt celá;
Hned ſy oſamela Wdowa,
Hned ge nuze ſtaroſt nowá;

Zned y syrotek Zromada,
Tak gak otec ziti záda;
A odlozeneho z Gáze
Asnad málo se ukáze;
Zned dobre časy pominu;
A pritom ay twu Rodinu,
Nad kteru z Naturi samé
Nic milegssiho nemáme,
Zrjedka widjš, byw Wogenka,
Wzdy bidljce z domu wenka. —
Nez ay to pripomenu zde,
Ze bars na slobodneg uzde
Drzga swe Pange, tj Páni,
Maznagjc ge bez prestanj:
Wssak predce gegich trapenj,
Nikdy temer konce nenj.
Neb se musj wzdicky tulat,
Po Kwartjeloch utulowat,
Kde odpočinku nemagj,
Nez po zemi se walagj;
Lide se na ne hnewagj
Ze prekazku od nich magj.
Nez neywetssj gest trapenj,
Kdyz gjm Djtky onemocnj.
A protoz Wogenske Stawy,
Negsau pre bjele pohlawy. —
Co se Stoličnjch dotjče,
To znagj Djtky Rodiče,
Zna tez kazdy stary mlady,
Ze mezy wssemy Urady
Neyschwalnegssige su stoličné,
Keby boli ustawičné. —

Ale raz prjgdu tge časy,
Nemá dostatečne hlasy
W Restauratii; — pekne
Wssecka ho nadege sekne,
Zložga ho ay bez pričini,
A hned ge namestnjk giny.
Ktere s prácy za čas dluhy
Učinil sobe zasluhy,
Preč su wssecke w okamženj;
Wtom Stawe stalosti nenj.
Pritom, Stoličny má dosti
Wždicky práce a starosti;
A tak neni dokonaly
Ten Gust ktery Krisska chwalj. —
Dale, Hospodarske Stawy
Ktera byt neglepssje prawj;
Wtom ma prawdu, že w pokogj
Hospodár žige a stogj.
Než za swu polnj robotu,
Nemá wždy chleba gistotu;
Často proti swemu cjli
Wibige baurka Obilj,
Potom gak stračačge hnjzda
Syparen na prazdno hwjzda.
Od ginud pak nic nekwapne
Tak mu psota hačky zapne.
A mezy ginjmi wecmy,
Ten chljeb ge welmy obecny;
A proto po nem dichtiti,
Nemůžem žadneg raditi. —
Tá pak mezy wami, která
Gedine žada Doktora;

Wtom ma ſjce zmiſl prawj,
Že neni nad dobre zdrawj,
Žadneg wecy, a bez toho
Nic neplatj wladnut mnoho.
Ale tu, gako ga páčjm,
Na to pozorowat načjm,
Že Doktor ag k tjm gjt muſy,
Na njchž ſe y patrit hnuſy;
K ſmrdutjm a k nakaženym,
S nebezpečnym owáženjm.
Tak domou noſj Choroby,
Ztoho ſu hotowe hroby.
Ginjm ſpomahal w Nemocy
Sam ſobe nebude moci.
A tak nenj bezpečnoſti
Zdrawj, w lekarſkeg mudroſti.
Ba zdrawj nebezpečenſtwj
Radneg ge w tomto manželſtwj.
A ačprawe gſu w Wažnoſti
U lidj, pro potrebnoſti;
Wſſak ay w pulnočnj hodinku,
Slobodneho odpočinku
Nemagu; hnedky gjch wzbudga
K chorjm wolagjcy ludga.
A pre tento žiwot horky
Nechwaljm ani Doktorky. —
Než w porádku na oſtatku
Wizme giž y Adwokátku.
Predneſené geg Duwody
Gſu dobreg zemi Urody;
Gſu plne ceny, platnoſti,
Znak prawdiwé naklonnoſti.

A gazyk chwalit neſtačj,
Gako ſe mi geg reč páčj.
Neb manželſkjch Kamaratuw
Nget lepſſjch nad Adwokatuw.
Tj wſſecky Sily, možnoſti,
Obetugu ſprawedlnoſti;
Gſu Grunt na njchž prawda ſtogj,
Gſu wždy Wudcowe k pokogj.
Gſu Syrotek pewnoſt, ſkala,
Gſu práw wdowſkjch pomoc ſtála.
Gſu proti kriwde ochrana,
Nežjal mat takýho Pána!
A newgem čoby ſwet robyl,
Aby gen Rok bez njch pobyl.
Naſkrze bez gegjch weſſka
Lodička prawdy by kleſka.
Len k Sprawedlnoſti hledga,
Že Sprawedlnoſti chléb gedga.
A ay preto wſtana lehna,
Wždicky gich Pán Bůh požehna;
A da gim ay w nebi mjti
Swu mzdu, až ſe budu ſkwjti.
Máäli Muže Adwokata,
Uwazneš? — witahnet z blata;
Kriwdu trpjš? — on to zmenj;
Zaloch maš? — lehko wimenj.
Zly chjr maš? — ten ho odwrati,
Statek maš? — nedá ho wzjati;
Sſkodu maš? — tu naſpet zjſka;
Proces maš? — On ho potjſta;
A twe urečité Statky
On wiprawotj na ſpatky.

Zbohatne gestli zubožil,
Nagde y kde nepoložil.
Cela wec na njch w Processoch
Stogj, gak Woz na kolesoch.
A to sem sama skusila
Bolabych Proces stratila:
Než oni hned potom predce
Dodali k kolu swe plece,
A wec z fundamentu pohli,
Tak mi sstastliwe pomohli:
Na čem se ay mnohy diwj.
Nechže gjch len Pan Bůh žiwj.
Gjch Chwala se rozprostgera
Od gazika y od pera;
Od mudrosti, zmužilosti,
We wssem prozretedlnosti;
Gsu ludga hodny, osobny,
K každemu Stawu spůsobnj.
Gesste y w bogj gjch Gulka
Skuorby potrafsila Turka,
Gak mnohjch ginjch tisjcich,
Tu Spůsobnost nemagjcich.
Mnozy znjch se swů schopnosti
Dossli kraginské hodnosti;
A prez celé žiwobitj
Znagu mudre zachoditi
S manželkami; takže každa
S angelmi žiti se nazdá.
Ani si rozkossu wjce,
Nežáda w Swete žigjce.
A tak ga z meg powinnosti,
Ztjch, okolostogjčnosti,

Sudim tu prawdy giſtotu,
Na mu ſwedomj čiſtotu:
Že naylepſſjho Panika
Wiwolila ſy Nanika,
Geſtliže na gegj hlaſy
Prokurator ſe ohlaſy.
Generatim pak tato Wec,
Neylepe ſe může wiweſt;
Koho ti Sſteſtj doprege,
Ten nech twu poſtel zohrege.
Nebo na gineho hlede,
Weru zoſtaneš na Lede
Ten Sud geſtit Stareg Paneg,
Každa může priſtat na neg.

4.

Swadba Wlkowa.

Wlk se chtel ženiti,
A sobe pogjti, — Rozu sswárnu Pannu.
Ta byla syrotka
Zemrela gi Matka — Otec zlomil hlawu.—
A když se s rukowal
Na Swadbu powolal — Mnoho tisjc Hostj.
Neyprwe prjtelů
Potom ginich Zwerů ;— Neb zhotowil dosti.
Kde se gen dal znati
Zwer čtweronohaty — Ten musel tu byti.
Neb sobe wlk dosti
Chtel činit známosti — A prjtelů mjti.
Medwed Hospodar byl
Neb mu ženjch zweril — Aljč od swjch pokrmu,
Wssecko mel pod ruků,
Rgad, pohare, muku, — Y wssecku prjprawu.
Lissk a kucharila
Wždicky gen misskila, — Co gim má wariti,
O to starost mela,
By gim uhowela, — By gj nehanili.

Zenjch na to hledel,
A Lisſce powedel: — Kmotrička ma mila
Nic ſe ty neſtarag
Mačku ſy powolag, — By ti pomahala.
Ljſſka mačky rekla
Aby ſe oblekla, — Že bude pomahat
Ližice umjwat,
A Stoli prikrjwat, — Tanjre odbjrat.
Mačka ſe zebrala
Wſſecko zanechala, — A priſſka do Swadby
Služit Kmotre Liſſky
Umjwati Miſky — Odbawit potreby.
Potkan gim kopal chren
Až mu byl zadek wen, — Neb odewu nemal,
Služil pri Kuchini
A mel buoty z hliny. — Preto ſe nahnewal,
Takto gim powedel:
Kdibych ga byl wedel — Že my tu čeſt date,
Nebilbych priſſel ſem.
Buoty z hliny nechcem, — Hle tu ſy gich mate.
Nemůžem wnjch chodit
Woljm gich preč hodit — Radneg budem boſy.
Preč Buoti na ſtranu!
Už mam od njch Ranu — Nech wam gich čert
noſj. —

Gež pri ohny ſkácal
Pečenku obracal, — Ochotně w kuchiny,
Pgekl netopjery,
Riby, ptaky, zwery, — A tomu poſpas giny.
Lasica bebala
Slimaky zbjrala — Po zahrade celé;

Kdýž gich nazbirala
S chrenem obsipala, — Pražene w popele.
T c h o r po stromach chodil,
By slepkam neskodil, — Musel služit lissky,
Orechy gim nosil;
Lissku pekne prosil, — By kládla na Misky.
Sam zdaleka sedel
Nebo welmy smrdel, — A nesmel bljzko gjt;
Gen po pantech behal
Slepky, kury lapal, — A dawal gich warit.
A když nawarili
Na Stoly nosili — Gedlá welmy smačné. —
Wssecy tancowali,
Muzikanti hrali, — Noti prerozkossné.
Záčy s winissem prissli,
Sotwa že dnu wnissli — Tak gich napogili! —
Dali gim zahrati
By sski tancowati — A se wesselili. —
G e ž pečenku dawal
Y wino podawal. — P a r d u s na Stůl nosil;
S o b o l do strjbrnich
Lahwjc y medennich — Wino z sudu točil.
Tak sy posedali,
Stkwostne hodowali, — Na swe občerstwenj,
A po male chwjli
K tancy se strogili — Pro obwesselenj.
Z a g j c mu Družbem byl,
Ten se též wesselil, — Že ho Wlk zwati dal,
Z toho se radowal
Tak sy poskakowal — Že y často padal.
Druhy Družba P e s byl
Ten se též wesselil — Že byl tam pozwaty

Radowal se z toho,
Trubyl noti mnoho — Neb to znal delati.
D i w y B r a u ohledal,
A hlasem powedal, — Kde sy tanečnice?
Pogal sobe S r n u,
Wssecku otrhanu, — Ta byla družice.
G e l e n byl Stary Swat,
Kazal sobe zahrat — Z ticha polsky Tanec,
Pogal sobe K r a w u
Za geg nohu prawu, — Ona mela zwonec.
Ta znala tancowat,
A tak poskakowat, — Že gj každy chwálil.
G e l e n se radowal
Krawu zamilowal — Až ho mnohy hanil.
K o b y l a geg rekla:
Máš ty sstěstj z pekla — Že sy wždy wesela;
Ga tu dawno sedjm,
Dosti krásne hledjm, — Žáden mne newola. —
G a z w e c byl opily
Wssak mel tolik sili, — Že predce tancowal;
Pogal sobe M a č k u,
Gen o gednom Očku — A s nj poskakowal.
K o c u r Ssefftranik byl
Ale se zabawil, — Neprinesl wecy;
Prissel gen w Nedeli,
Když mu to zwedeli — Trestali ho wssecy.
Panu M e d w e d o w y
Na Swadbe Gazdowy — Wssecko w Ru-
kách bylo.
On med z wčelince bral
Do Sudku nabjral — Gak se mu ljbylo.

Baran začal klgati,
Že nemohl dostati — S kteruby tancowal,
Owcu mu zawdali,
A gj ponukali — Než on se gen hnewal.
Zagjc mu powedel
Gesste gsem newedel, — Že sy ty takowy;
Wezmy sobe Suku
Za nòhu neb Ruku, — Ona ty uhowj.
Ranostag nemesskal
Pred Sluncem hore wstal — Wynssowat gim prissel,
Rjkal: gak se magj?
Čy se nehnewagj — Že wčera neprissel?
Zenjch Stryce čekal,
A welmi se lekal, — Že tak dluho nessel;
Než když to mluwili
Geho Strjček milý — Rýs, na swadbu prissel.
Do tancu se oddal
Hudcum penjz podal — Aby mu zahrali.
Pogal sy Družicu,
Totiž Gelenicu; — A tak tancowali.
Slon musel wždy státi
Aneb tancowati, — Neb sedet neumel,
Tak byl unaweny
Do cela strapeny, — Že temer y umrel.
Widra gim služila,
Rakou nanosila, — A gim gest dawala.
Medwed gj polapil,
A welmi gj trapil — By s nim tancowala.
Rekl Sobolowy,
Swemu prjtelowy, — Ach pekne te prosjm,

Chteg tak dobry byti,
Deg mi Piwa piti — Nech mug ſmed zahaſjm,
Pes ſwu Wewericu
Dobru Tanečnicu, — Wolal tancowati,
Ona priwolila,
A pſa poljbyla, — Nebo byl bohaty.
Sobol uzrel Kunnu,
Welmy kraſnu Pannu, — Dal geg wino piti.
Zawdal gj ſſwarnemu
Zagačku morſkemu, — By ſſel snj krepčiti.
Welike Weſelj
Zwery ſpolu meli, — Pri tom hodowanj.
Geſti, piti, doſti
Meli až w hognoſti, — Y wſſeho kochánj. —
Lew, gako Kral Zwjrat,
Kázal ſy wibjrat, — Oſoby kraſnegſſj;
A když ohledali,
Ko,u uznawali — Za neyſpanilegſſj.
Počal tancowati,
Dal ſobe zabrati — Wſſeligake Noti.
Tu wſſickny wolali:
Vivat! gaſny Krali — Žy weſel bez pſoty.
A Wlk napoſſedy
Na Neweſtu hledj, — A gj zwrtat počal.
A po malé chwjli,
Tak, ſe weſelili — Že Kozu y — zežral.

5.

Pjseň Marháče.

Ach beda mne nesstastnemu,
Že gsem nemal peknu Ženu,
Wssecko Hospodarstwj,
Wisslo na minžarstwj, — Pre newesti.

Sswarne kone, pekne woli,
Žyto seno we Stodoli,
W dome prjležitost
Pekna Prečitost, — Mal gsem wsseho dost.

Ach! mal gsem mal, než gsem zmrhal,
Bolj srdce že gsem zmarhal,
Konjka wraneho,
Pekne sedlaneho — Gsem premrhal.

Ach! mal gsem mal, premarhal gsem
Cuzge Ženy milowal gsem,
Cuzge newestičke,
A sswarne paničke, — Pestowal gsem.

Cuzge Ženy zluo nesstestja,
Red ta chitja zle ta hostja,
  Mna též zle uctili,
  Nebo ma zlupili, — Dost užili.

Dost užili ag zlupili,
Zlupeneho zapowrhli,
  Už komora prazdna,
  Už ma nik nepozna, — A neuzná.

Nic nečjtam wjc w me Raesi,
Kde sa moge dobre časy?
  Moga dobra wuola,
  Wssade wdačna bola, — Gjž minula.

Richtik gest moga odplata,
Na r.... welka záplata,
  Zarastená brada,
  A pusta zahrada, — Tradarada.

Boli časy gesste budu,
Gesste na mna nezabudnu,
  Prjgde čas radosti
  Bude bez neresti — *** szty.

6.

Rozmlauwanj

o

wiwolenj budaucého Stawu.

Mládenček.

Temer každodenne gesste w mé Mladosti
Missljm, pametliw gsa na budauce sstestj,
Rozwažugem toho, že co mám činiti,
Gake powolánj, co pred sebe wzjti.
Každy pak na sebe pozorug w mladosti,
Tak, když starost prjgde žiw budeš w radosti.

Wesstec.

Mug milý prjteli! ga znám, co rozgjmaš,
A ga to dobre znám, proč ty smutny bjwaš.
Ty missljš gakby sy mohl sstastnym byti,
Ga predložjm co chceš, mužeš wiwoliti.

Lekár.

Mne Aesculapius, mne Theophrast zplodil,
Skrze mé umenj ku ſſteſtj zprowodil.
Nemaš nad Doktorſky Staw, ſſtaſtli-
wegſſjho,
Any mezy wſſemi ucti hodnegſſjho.
Ten neychudobnegſſy, může zbohatnuti,
Doktor může ſtatky mnohjmi wládnuti:
Dat Galenus opes wſſeho má w hognoſti,
Penjz, wjna, gjdla Medicus ma doſti.

Mladenček.

Medicus nebudem; nunquam sedet domi
Kdy člowek zemjra ma mrcha ſwedomj.

Filozoff.

Ne ſláwa, ne hodnoſt, činj ſſtaſtliwého
Ani mnoho penjz blahoſlawenébo:
Nepřjtelſtwj ſlawu, y hodnoſt porážj
A bohatſtwj ohen y woda pokazj.
Než Filozoffia, to ſlawné Umenj,
Nemá žádne w ſwete neymenſſj promeni:
Nech bude chudobny, aneb potupeny,
Nech bude bohaty aneb wiwjſſeny,
To geho Umenj nikdo neodegme,
A po ſmrti s ſebau do nebes ge pogme.

Mladenček.

Filozoff nebudem ten ſe wždy turbuge,
A gako blazen ſe s každým diſputuge.

Čižmár.

Čižmárský chlebjk ge poctiwy kus chleba,
A on to wssecko má cokoli mu treba.
Který se wivčil dobre swé remeslo
Negde do Garmokou gestliby y zklesslo.
Ale radneg doma sedj a pracuge,
Netula se w swete, swe gmeni sedruge.
Ma on y zbrog pri swem stolku warssta-
towom,
Zlých a nespokogných lomj fordjtowom.

Mladenček.

Čižmarem nebudem, nebo remen smrdj,
A zubami tahat to ge urad twrdy.

Wogak.

Husſár neywesselssj stworenj w tom Swete,
Neb za každým slowom prawj teremtette.
A cokoli widjš to ge wssecko moge;
Ač ğazda y stokrat powj: dag pokoge;
Y seno y žito obrok y pssenice,
Gedenj a pjti a co ktomu wjce,
Kde prjgdem tam berem, nikoho neprosým,
Pessj nechodjwam na konj se nosým:
Slawau Krale meho y ga se honosým,
Kdýž pod zprawau geho mečem hlawy
kosým.

Mladenček.

Nechcem na husſarském konj ragtowati,
Lehko by mne mohli farmatrinğowati.

—

Walach.

Walaſký žiwot geſt nade wſſe žiwoti,
Bača na ſalaſſj vžige dobroti.
Kdo na tomto Swete chce ſſtaſtliwjm byti,
Ten muſý ſyr gjſti a žinčicu pjti.
To ge gedlo napog nade wſſe napoge,
Mug ſtaw neywetſſjho vžiwa pokoge.

Mladenček.

Ga nebudem Walach, ani kozy páſti
Ani ſe nebudem wkačiti po chraſti.

Tkač.

Bratre! ga remeſla mnohé ſem okauſyl;
Zdaž gſau vžitečne Magſtru, to ſem ſkauſyl,
Ze wſſech ale žadne ſe my neljbilo,
Gedno tkačſke ſe my nad gjne pačilo.
Kdiby žadny tkači na Swete nebyli;
Wermy Lide wſſickný nahý by chodili.

Mladenček.

Cigány bez tkaču Lide zuſtawagj,
Wſſak y ženy naſſe pekne platno tkagj.

Prokurator.

Neylepe ge w Swete Prokuratrem byti,
Hodnoſti wſſelike w Swete okauſyti;

Prokurator wždicky schopny člowek bjwa,
Ačprawe začasto y faleš mluwjwa:
Dost na tom že plati y penjze magj,
Dost se gjm y welky Páni naklanagj.

Mladenček.

Weru ga nebudem ani Prokurátor
Zybag preč ode mne ty gsy gen furator.

Kompan.

Nje na tom Swete wesselšsj stworenj,
Trebasy nic nema nege skormucený;
Kompan; budže wlete a nebo y wzyme,
Predce on kepenek wždy na sebe trjme;
A kde mu co dagj to sy schuti zage,
Gemu, kde ge koli, wssudi strowa prage;
On toliko rozum swug chce wybrusyti,
W rozličnem vmenj chce se wycwičiti.

Mladenček.

Ga Kompan nebudem; Kompan ge hamissný:
Kdýž ma rongyos Kepen, to ge welmy pissný.

Kolimár.

Kolimár, Kolimár, to ge sstastny člowek
On krčmičku nagde w Swete kde ge kolwek.
Nakupj towaru a zložj ge w sklepe,
Potom zas na kona do wysahy wtrepe;

Tak potomne prawj: gdi konićku milý,
Wer ty dam obroku gen my nebud hnily!
Zas gde do Garmoku: hey Páni kupugte!
Ked was y oſſudim to nic nelitugte!
Tak potom penjze do meſſteka wſýpe
Kdýž domu prichazy, prawj: ay ma ſſtjpe:
Gdj ſlužka na wjnce by ſme ſe napili,
Wſſak ſme, chwala Bohu! dobre zarobyli!

Mladenček.

Kelimár nebudem: ten gen korheluge,
Ked ma mrcha Garmok potom herbeluge.

Orğaniſta.

Nemaš na tom Swete tak lechkeho chleba,
Gako Orğaniſta; zage ſy ked treba;
A geſtli ubjwa ide na warhanj,
S muzykou hlad, žjžen odſebe odhanj;
Nebo pri Orğane ſrdce ſe raduge,
A neymjzerneyſſiho obweſeluge.

Mladenček.

Když ge lačny člowek taby orğanowal,
Lenžeby ſe z toho newelmy wychowal.

Kragčjr.

Frater! ga ſem kragec: Bragcowy ge dobre;
Kragec ſa neplete a nikdy nežobre;

Kragcowy do domu donesu Towarik,
Ked kabatjk mera winca za poharik
Musga mu naljati y dobre zaplatit,
Ze sukenca kusstok může tež vchwatit.

Mladenček.

Kragec ge len kradnec ten wždicky krade-
luge,
Ked mu newystawa wzubach natahuge.

Mlinar.

Bratre! ga sem člowek stawu mlinárského:
Žadny nemůž žiw byt bez remesla meho.
Ga muky namelem wssechych obžiwugem,
Kdýž mericu berem dobre preplnugem.

Mladenček.

Ani mlinarsky staw po mé wůli neni;
Melbych se ženami vstawne wadenj.

Kowač.

Kowačske remeslo wer neni neyplanssj,
Každy den donassj osoch sseßt margossj:
Než wer tomu težssie tež remeslo neni,
To ty prawdu powgem nebo sem skussený.
Mnoho ale na to bratre nechteg dbati,
Buď kowač, budeš mat gako gadukati.

Mládenček.

Abych kowačem byl darmo mne nawodjš,
Wſſak ty wčernich ſſatach gako kochnjár
chodjš.

Mendjk.

Neylepe na Swete geſt mendjkem byti;
Neb kdy nema, co geſt, muſy ſe poſtiti.
Rano kdýž prichazy dewata hodjna
Znedſy hrnky hleda hned porad wymjwa.
Potom gde do meſta, po parſy *) tara ſe,
Kdýž zpjewa prawga mu: Fiam nekonag ſe.
Opet gde do ſſkoli doſtawa ſſperatu,
Tak ge rad gakby mel padeſát dukatu.

Mladenček.

Ga mendjkem budem y po parſy behat,
Y zpjewat, y ſſtránĝy na zwonicy tahat.
Ga ſe budem včit nech ſe ſſtica pari,
A ked budem Panem nawarjm ſy zwari.

---

*) Pars geſt latinſke ſlowo, a tuto znamena w obcach rady domowe; poněwadž mendicy meli ſobe oddelene Rady, po kterjch chodil s hrnkami pro gidla. —

7.

Rozprawka

mezy Pánem Farárem *), a P. Rektorom ** na horneg Mičineg, o tohoto Ženenj, gako gu geden z gegjch Cyrkewnjku wypočuwal, a potom na Wesselj Pána Rechtorowom zradil d. 18. Jan. 1791 w Slow. Lupči.

Prosým dagte že už y mne
Powjedat dačo summowne;
  Wssak odpitugem že sa smjem
  Wreč mgessat; ale čo powjem
Ge prawda. — Ked som raz z mesta ***)
Sel domou, prissla my cesta
  Ysti pod farskje obloky
  A w blate som stjssiu kroky.
Syc to už s pou nocy bylo
Wssak se tam gesste swjetilo,
  To bylo na Mikulasse. —
  Ga som se pri oldomasse

---

*) P. Mich. Braxatoris.

**) P. Adam Chalupka.

***) To gest z Bistrice: nebo wssecko Ukolj zowe gu gen mestem, a rozumj Bistricu.

Ked ſom tam brawy predawau
Troſſku dékde pozabawau,
Počal ſem ſe čudowati
Že tak dlho negdu ſpati.
Miſlel ſom že nam Bůh rači,
Noc k ſpánj dat a den k pracy,
A že tak nahlu robotu
Nemagu, lebo w ſobotu
To nebolo; okrem ak ſa,
Reku, traffil pohreb, a ſa
S Kazňou wikonawat bude,
Gako v nas wſſecy Ludje
Ak len ſſeſtnact roku magu
S Kazňou ſe pochowat dagu:
Ale welmy zrjedka w tedy
Ludga mreli, trebas bjedi
Doſti bolo, pohreb ſice
Y za dwa, za tri meſjce
Nebou. Tak ſa ludj malo
Od hladu pochowáwalo.
Ale ſom ga to po chwjli
Poznau; čuo to tam robili:
Nech len pozhowenja magu,
A proſym zá zle nemagu
Wypowjem. — —

Počuwau ſom ga tam potom
Dlho pri ceſte pod plotom
Pán Farár s Pánom Rechtorom
Ked tento so ſwogjm dworom
Tam eſſte bjwau Quartjelom
Ako s vprymnym pratelom

Smluwali ſe, a showorka
Gegich, gen Panj Rechtorka
  Bola. Snad ſa to neſwečj
  Že ſe y w takowe rečj
Včitele wydawagu
Ktery wetſſe prace magu? —
  Miſlj to člowek, y ga ſom
  Tak ſudiu, ked ſom pred čaſom
Sudiu; až my ſkoro potom
Eſſ e len tam pod tym plotom
  Ta Epiſſtola ktera ſe
  Čte práwe w Adwentnem čaſe,
Na pamet priſſla, Pawlowa;
Tamto takto znegu ſlowa;
  „ Milj Korintſſti nebludtě
  „ Pred čaſom že nic neſudte:
Rozwažit každu wec kaže,
A počkat kjm ſe vkaže
  Gegj konec; preto ſom ga
  Len ſluchal gak ſe showorga;
Budeli to k navčenj
Služit lebo k poteſſenj.
  Lebo o te dwe ſe ſtara
  Neywic každy Pán Farár, a
Poznau ſem že y tuto cyl
Wſſeho co tak dluho mluwil,
  Ten byl, ktery wždycky mjwa
  Ked netco s nami činjwa;
By člowеku navčenj
Poddal w geho položenj.
  A wer Panu Rechtorowj
  Mogemu Panu Kmotrowj

To wtedy potrebné bylo
Proto ſe mu y ljbilo.
Rad bol takjho prjtele
Že doſtau gemuž ſe cele
W ſwých wecech mohl zweryti,
A vprymne poraditi.
A wſſak wſſemu mjſto nedal
Čo mu Pán Farár powedal.
Dekowal za navčenj,
Wſſak wždy y ſwoge miſſlenj
Oznamil. Mne ſa to ljbylo
Lebo to prawe tak bylo,
Juſt gako ked Páni tacy
Magu njaku diſſputácy,
Ked geden powge ſwa ſlówa
Druhy ſe ginde odwola
Nuž cože ? gak že to bolo ?
Ta tomu k ženenj bolo,
A geho miloſt Pán Farár
Od toho ho odhowaral. —
To ſe da znat že tam ſjce,
Tak dlho ſe rečj wjce
Mluwilo: ale ga gen wčul
Powgem co ſom ga ſam dočul.
Takto Gjch miloſt Pán Farár
Swoge duwodi predkladal:
Ey mily Pane bratričku!
Znablili ſte ſa troſſjčku,
Len eſſte neprezerate,
Ked triadwacet roku máte,
A už keby ſte len boli
Mne powedali cokoli;

Bolby ſom ſa ſnad ay ga
Dau nawgeſt na to ženénja;
Takby ſme weſelja boli
Robili wgedno po wuoli.
Toby vž bolo s paradu! —
Ey ſſkoda, že ſte poradu
Prw odomna nežádali:
Počkagte že za čas maly
Aſpoň ku turičnim Swatkom
Puogde, wer, lepſſjm porjádkom
Ani was nebude tolko
Stát: lebo y ga nekolko
Zlatych doložim, a w lete
Lepſſje to pogde, mi werte.
Ey weru ma mrzy troſſku,
Že ſte obratili koſſku,
Takto ſte ma oklamali.
Kde že ſte ſa ſſikowali?
Do Akademyi Jenenſkeg,
Hey wer do Lupčj ſlowenſkeg.
Dawno ſem ga ſe troſſičku
Obawau o tau Aničku
Že wám na krk retaz puſtj
A wás do Jeny nepuſtj.
Hnedky mne to bolo diwno,
Ked ſte ſa wy na to pjwo
Do tych Prunich tak tahali
A dlhſſje tam zabáwali
Hned ſom miſleu: už ge reku
Po Jene po Wittemberku!
Selbys ty ſnad ta bratričku
Kebys tam naſſel ženičku,

Ale pre Theologiu,
Pre ſſkolu Filozoffju,
  Pre tých ſlawnych Profeſſoru
  Nepohneš ſe ani z dworu.
Wed ge to ſjc prawda: Jena
Wſſecko gedno geſt a žena;
  Obydwa ſlowička weru
  Sa menja len o literu
A trebas ge Panna Jena,
Len z G zprau Ž, bude žena.
  Dobre wy mate bratrjčku,
  Ani wám už tu ceſtičku
Netreba merat, a nowu
Tak nadarmo robyt trowu.
  Ak chcete ſy z Ženj Jenu,
  Zprawjte a z Jenj Ženu.
Škola nikčbyſte hledali,
Wſſak ſte tu dobru doſtali,
  Nikda wer to Včitele
  Nevčga, co ſe manžele
W manželſtwj navčit mohau,
Ak gen wnem chodj po Bohu,
  Len žebyſte wgaceg ſweta,
  Vžit mohly za dwe leta.
Tam ge ten žiwót Jenenſky
Len eſſte žiwót ſſtudentſky,
  Za petnact za ſſeſtnact roku,
  W Debrecyne neb w Potoku, (S. Patak)
Lebo w Preſſporku w Preſſowe,
W Režmarku, w Peſſtj, w Wacowe,
  Do ſſkoli chodit werte my
  Nic neſtogj proti Jeni.

Tu vnas ge už w Ožďanje (Osgyán)
Dosť hodna sſkola: azda nje?
  Wer tam kedysý sſtudenti,
  Ked mali lepsſje prebendy,
Boly taky gako bucy
Chlap do chlapa k sſabli ſucy,
  Fuzati gako ty Turcy,
  Na pozor gak Brandeburcy;
Ako geden tak po meru,
Rokou onj mali weru;
  A bezek boli včenj
  A predce ſa do teg Jeni,
Lebo do Lipſku, Götingi,
Do Wittebergu, Tubingi,
  Do Griſſiswaldi, do Halli,
  Lebo kde ginde wybrali.
A tam ſy za čas pobudli,
Trebas gak teſſko wyhudli.
  Už ge to len prawda, čo wam,
  Powjedau ten tam ważny Pán,
Co ſte ſamy zpominali
Kjm ſte chut do Jenj mali,
  Že ked budete ſuchy len
  Chleb geſt gen každy tretj den,
Predca nepobanugete
Ak do nemeckeg wyndete.
  Toby ſice už zle bylo,
  Keby ſa tak pribodilo:
Ale ta žaden nepriſſel,
Na žobratſtwo že ta wyſſel.
  On to len chcel oznamiti,
  Gak ge to tam dobre byti.

Werbyste nebanuwali,
Kebr ste sa ta dostali.
Nože mna počuwagte raz:
Dagte tomu pokog teraz.
Weť už len ak ta y nje
Was predce žena neminje.
Ak sa bogjte žebr ste
Tak druhu nenassli giste
Y Anička was len počka,
Za gedno poldruha ročka.
Nehagte že to ženenja
Teraz, wet sa potom len ga
Hanbyt musym, lebo za mne,
Lebo za was, keby na mne
Ludja sa zastawowali
Že ste mna tak oklamali.
Y to se bogjm, to ge strach,
Že budau wrawjet ked Vestra
Humanitas ma predbehla
Že ma wer ta moga zbehla.
Ag was muožu wzjat do rečj,
Preto že se to nesweči,
Ked sa mladssj Brat preteka,
A na starssjho nečeka.
Nuž-ked nje o hanbu mogu
Stogte že aspoň o swogu.
Certe ge to s wamr psota
Teraz ked taka drahota!
Nuž sa Pane ženit mate?
Co? wr sa snad domnjwate
Že wam žena wtom vlewj?
Nože no, weru wigewj

Kde was tlačj wčul neznate,
Ale wer potom poznáte.
  Wubec, wy znáte tje ſlowa:
  Zena ge trowa hotowá.
Dobre to rjekou, kdo rjekou;
Nechby ty y potok tjckou
  Samy zlaty, len ſa ožen
  To ty powedati mũžem.
Mnoha tak ǵazdowat račj
Wſſecko po mali wywlačj,
  Trebas ne do hrdla, ale
  Na ſſati a na kokale,
A co ženi widja radj
Na ciſſri a na parády. —
  A wer hu ga odhoworjm
  Len nech ſa s nou pohoworim
Powjem geg, cože ſv miſlja.
Ale brch ga zanho yſſla!
  Weť y to gmeno znamená
  Že ge z chudeho plemena.
Chalupka, to ge wer ne dom,
To len wjeme každy gedon,
  Malo ſa tam z hgártu kadj,
  Den po dny ſa s pſotu wadj;
Ba už wer geſt pou ročjčka,
Gako ani len ohnjčka
  Nedau klaſti w ſwogeg Baude,
  Či ſom mau ricti w Chalupe; —
A dobre· prawda ge weťſa,
Wer zobrat nemuožu ked ſa,
  A to tak w bijſſkeg rodjne
  Ey wer ge uš zle Domine!

Sama Humanitas Vestra,
Rjekla že gjm prigde ſeſtra;
  A to ſom ſam doſti wjdau,
  Len že ſom nic nepowedau,
Ked k neg nekodi pjſali,
Že gu Seſtričkou wolali,
  Ay ga ſom to poznau hnedky
  Že ge dcera gegich Tetky.
Už ſy len uſta utrite
Bratrjčku! gako wrdite.
  Wtom nezwolj žadne prawo:
  Už ge dobre; už ge brawo!

To Pán Farár, a gen kratko
Pán Rechtor powjedau takto:
  Dawno ſom ſa ga w tom sgedau,
  A nic ſom gjm nepowjedau;
Nebo ſom to wedel, že my,
Weru budu branit ženj!
  A ak ſa gjch radjt budu,
  Že mi nedobre zahudu.
Ey ked ſa onj ſtudenj,
Ga ſom certe nje od ženj.
  Už proſým, nech my gen pletky
  Nerobja, či zrak po Tetky;
To ſa ſjce len nemuože
Zatagit; lebo akože?
  To len ludja dobre znagu,
  Který ma troſſku poznagu.
Že ge moga matka Lupča
Nemecka; a tato Lupča

Mi tak wlastna Tetka prjgde:
Ale to gesste neide.
Lebo ona tu Paničku
Totižto Pruny Aničku
Len za swogu Chowanjčku
Prigala a za Sestričku.
Proto sa od mna nazýwa,
Len že my u Tetky bjwa.
Ale to wjem, gegj sladka
Že byla Bystrice Matka:
A už y taka Sestrička
Weru může byt ženička.
Nech sa tehdi nic neboga,
Wer gjm žaden od Prjboga, *)
Neprigde robyt prekažku,
Bezpečne zprawja oblásstku.
To ge wer nic. Ale sjce
Jena mi trossičku wjce
Hučj w Hlawe. Ale načo
Mi guž teraz len wolačo
Oneg pripomenut mali
Red ma pru odhowárali.
Dost mi naargumentowali
Aby ma gen tu zdržali.
Lebo to nemoužem tagit,
Ga sem wždicky mel chut ta gjt.
Mohli tedi hnedky takto
Wrawet ako teraz, ak to
Vprimne wrawja. Ale ga se
Bogjm tak trossičku že se

*) Pribog gest geden Hostinec nedaleko Lupči.

Stou Ženou tak zapjeragu —
No — len nech profým wyznagu,
  Wſſak len, že ak ma y minje
  Budem mat ženu, onj nje.
Nuž mila Žena len Vale!
Nepugdem wer ga tak zdjale,
  Ked tu pre mna ſſkola bližſſja
  Geſt, trebas od twogeg nižſſja;
Okrem ak potom s ženičkou,
Gak Teſſedik s Teſſedičkou —
  Ey nuž cože ördöĝunti;
  Wed ked budem panſkje Gruntj
Mat, do toho Sakſku weru
Puogdem, prezrem každu djeru;
  Za gedno čtiri mefýce
  Prechodjm wſſecky wefnyce.
A ked ſy poznačjm gmena,
Peknuo to bude včenja.
  Ja Reverende Domine!
  Už mna to weru neminje,
A už ge tež čas yſt ſpati,
Teraz ſe diſſputowati
  Nebudeme. Ani pſota
  Mna ani tato drahota
Ani že ſa onj ſtarſſj
Od ženenja neodſtraſſj;
  Punctum! — —

Y! a ga tež pod tim plotom
Skoro zmrznem? či ma potom?

A wgem že Pán Rechtor wyhra:
Cože wetge to len yhra:
A či som ne dobry Prorok?
Toť! kde že ge ešte pol rok?
A už ge tu y Wesselja
Ako kolwek sem mislel ga.
Nech gjm len Pán Bůh pomáha,
Ktery sam wšeckým spomáha,
A gegjch zdrawj zdržuge
Sylu čerstwosti daruge
Aby w lásce žit a bywat
Mohly s namy dluho: Vivat! —

8.

Na tauž Swadbu:

Baroncaš Digák

dáwa recepti pre mladje newesty, oblečenj w belastom kepenku, klobuk ssiroky na hlawe, opásany žjnočkou, na ktereg wisy kulač mesto kötössika, a w ruky držic tekwycu, mesto kigaka; nasledugjce slowa sam vstne wrawj.

Narozeny, wzactny Páni,
Sedlakowe a Zemanj!
Dobry wečer wám wynssugem,
A tak trosska odpjtugem,
Neračte my za zle mjti,
Že som smeu tuto wstaupiti;
Do tohto wassho Conwentu;
Wed sa ga tak dluho len tu
Nezabawjm; len som prissjou
Aby som sa s wamy zrssjou,
A naywgac s mladoženjchy,
By som chtel gen tak potichy,
Disskurs wgest a gim poradu
Dať, ak chcegu mogu raddu.
Ga gsem Baraboncaš Digak,
Kepenok, Keressik, Kigak,

Moug Klobuk, — wſſecko to ſwečj
Že ſa my ǧlajchagu rečj —
Zowau ma Černo-Kneznjkom,
Akoby ſom bol Knežjkom.
Ak dowolja waſſe Laſky,
Muog Protokoll Olegkarſky
Čo my geſſte moga milá,
Stara mati poručila,
Otworjm! —
—
Ked my toto prečitate
Mne y Diſſkrecyju date,
Že my nawratite werjm,
Preto wam ho do ruk zwerjm.

NB. Da do nekoho ruk naſledugicy Werſſe: —

Titul gegjch.

Sproſtičke Concepty, W kterych ſa recepty
Dawagu nalezti Pre mlade neweſti;
Zložene, ſpjſane, Od gedneg Babečky
Ale naprawené Od gegj dewečky;
Wytiſknute w Mudrozamku,
Skrze Baraboncaš Janku. —

N e y p r w: kdýž na Sobaš pugdeš,
To včinit nezabudeš,
Zo dwa ſtručky ceſnakowe
Zdwe bjle petrzlenowe

Položiš ſy do čižmiček,
Alebo, ak máš črewičjek.
Widjš, to ſa ktomu hodj
Nic ty potom neuſſkodj;
Wjš, w taky čas mrcha ženj
Ked ſa totiž nekdo ženj
Moc prowodja ſwoge čari,
A tak ſa gjm nepodari.
Lebo ten Aſmodeus Duch
Nemuože wyſtat taky puch.
P o d r u h e. Zachowati hled,
Ked na Sobaſſj mlady Zeć
Ruku ty podda: ty gemu
Stiſni maly prſſtok, že mu
Až y s potrpenim bude:
To wrawja ti ſtari Ludje
Že on nic wladať že ſebou
Nebude muoct; než pred tebou
Zoſtane gen gako prſſtok,
Prehodiš ho y pres wrſſok;
Bude ſa krčit pred tebou,
Gakoby nic w dome nebou.
Ale ga Digak bych radiu
Kdiby ſa ma kdo poradiu,
Žeby len nechal mlady Zeť,
Stiſtknut ſy maly prſſtok; ket
By chcela mlada neweſta. —
Než či to zna gedna že ſta?
Wed mu pre to neodwyſne
Prſſtok; ale nech geg ſtiſne
Dobre, dobre celu ruku
Zwje ona, co ge to kuku.

Ani kukat nebude muoct,
Tak gu podmanj pod swu moc.
  Nech ona ma prst wo wlade,
  Muž za celu ruku, kade
Bude chcet gu wodit bude,
Zas sa len budu smjat ľude.
  Po tretj: Tež učja naššj,
  Že keď budeš pri Sobaššj
S mladjm Zetom pri Oltarj
Stat, trebas on bude stary;
  Abys mu stala na nohu,
  Že tak budeš welmy mnohu
Moc mat nad njm, choc kedi ho
Strčjš pod postel bjedneho.
  Čo sy tu dewčatko misly?
  Ey werby sme tu zle wyšli,
Čoby som ga mu potrela
Patu, lechkoby trpela
  Za toto moga hlawička:
  Ey wer ge to zle mamička!
Po čtwrte: Keď pugdeš spati,
Hledjš toto zachowati:
  Dag gablko komu koli
  Rozkrogit prawo napoli
A gednu polowic zec ty
Druhu dag mlademu Zeti;
  Nuž sa potom s tebou wždicky,
  Na prawité polowičky
Delit bude we wššem, dá ty,
Čwokolwek len bude mati. —
  No to sa my pačj wššecko,
  To dobre mate matečko.

Takto to dewčatko rjeklo;
Akoby ſa ſemnou zrjeklo.
Po pate: Ked do poſtele
Lahnete, warug ſe cele,
Abys ani len ſlowjčko
Nerjekla, pokjal koljčko
By ſa k tebe, tože ſa hlad,
Neprihoworil mlady Zat;
Hladže, naſſj včja o tom
Že ked ſa pohnewaš potom,
Muž ſa powſſe ktebe nagpru
Prihoworj twug muž, a pru
Sme to wſſecky robjewali,
A dobre ſme ſa máwali:
Za ſſeſt roku mnohe tjžňe,
O! a gak ge to obtjžne,
Stakym bjwat, geſt, a ſpati,
Čuo ſa snym neſmješ emluwati.
Po ſſeſte: Ked na druhy den
Puogdeš gjž z otcowſkeho wen
Newezmi že ſy praſlycu
Ani pjeſt, ani truhlicu
Siwacu k mlademu Zeti,
Lebo wer, akby ſy deti
Mala, potom — illyen atta
Budeš mat ſamje dewčata.
Ba to my gedna ſtarička
Wrawela už raz ženička:
Že wer, na geg duſſu, keby
To wzala ta s ſebou, žeby
Wſſecku bjedu s ſebou wzala,
Čoby ſom ſa nenazdala, —

Ba už ga to werjm Matko:
Reklo geg zas to dewčatko,
Že keby sy tá staričká
Čwo wam to rjekla ženička,
Ked mladou newestou bola,
S sebou tjeto wecy bola
Wzala, totižto praslicu,
Pjest, a ssiwacu truhlicu,
Žeby bola wssecku psotu
S sebou wzala; ak robotu
Psotou, a bjedou nazjwa,
Gako to u hnilich bywa.
Ay to wssecko proto radja,
Len že sa tak hned nezradja;
Lebo to wgem, každa Mati,
Radaby djewčence mati.
Načuo se ginuo rodjwa,
To malo osobu mjwa,
Aby powjem ku prjkladu,
Tjež dawagu tuto raddu:
Ak nechce mat žadne deti,
Prw nežby k mladému Zeti
Slussne pripogena byla,
Zamku do studne hodila,
Ako wrawja, naplnenu
Makom a dobre zamčenu,
Že pokjal ta w studny bude,
Potjal deti mat nebude. —
Lebo nech na dewat kosy,
Čuo sa s nimy trawa kosy,
Alebo na srpj stane,
Kym na Sobassj nestane.

A aby lachko rodila
To radja, aby ſkočila
    Potom z woza na wrecuſſko
    Mučno, že wer tak lehučko
Budau ſa z ney ſypat deti
Ako z wreca muka letj.
    Wſſak ſa to wer pekne wecy?
    Boh dag boli dawno w pecj. —

9.

Haemorrhoides Heviziensis L - - - nyi.

(Teto Werſſe y P. Tablic dal witlačiti wte Knižečky, kteru pod tytulem: S l o w e n ſſ t j W e r ſſ o w c y we Wacowe 1809 widal, na Stranky 70, ale gjch welmy počeſſyl, takže gjm y criğinalnoſt odgal, a proto ſe tuto tak, gak ſložene byli, nachazegj.)

Szivem! zas my čoſy chibj —
Newgem, aſnad my te hrjby,
    Aneb co gjne ſſkodilo?
    Aby len horſſge nebylo.
Nech ſa pacholek hotowj
Stjmto liſtem k Doktorowy. —
    „Charissime Doctor Glózi!
    „Sa nezdrawy Synak Božj.

„Nic newjm co se my stalo —
„Gakoby ma w boku klalo,
„A po teg chrbtoweg kosti,
„Čemu se sam diwjm dosti,
„Chodj čosy hore dolu —
„Ani k gedlu nemam wolu:
„Ach prosým te, nestežug sy
„Prist prehladnut moge pulsy!
„Wssak poznaš moge prihodi
„Lepssie z pulsu gako z wody;
„A sam prigjci nemoha,
„Braček prosým ta pre Boha!
„Possli my Doktora Wezu;
„Mrawce my po chrbte lezu. —"

Wratil se pacholek z Pesstu,
Len že darmo meral cestu,
Doktor Weza nebol doma,
Že patientu mnoho ma;
A Glozius doma sedj,
Ale že tež nema kedj.
Ach nechag toho muntaka,
Radčeg posslem pre Didaka,
Lebo my ge už čas dlubý,
Hned prihotugem List druhy. —

„Domine Frater Didace!
„Oznamugem wam na kratce,
„Že som we zlém položenj —
„W mých kostech pokoge nenj;

„A nagmeneg na chrbáte.
„Wy snad wjc člowectwa mate,
„Gak ty Parochačj w Pesste,
„Pridte ke mne dneska gesste.
„Ay w boku ma čosy kole
„Ani k gedlu nemam wole.
„Ga som to nikdy newjdal,
„Y wjce bych wam powjdal,
„Kdibyste mne nawssrjwili
„Pridtež že Didačku mily!

Szivem! possli toho Jana
Stjmito ljstem do Hatwana;
A na toho Glozіusa
Že nema kedy, weru sa
Tak hnewam nan gako treba.
Počkag Plundrak! nikdy teba
Moge kone, ani Wezu
Do Hewiza nepowezu.
Ked nechce prisť, hlawne wecy;
Tak ge to s tymito Nemcy
Ked Emberssjğu nemagu,
A na Slowáka nedbagu
Tolko gako na židaka,
Ey len skoro pre Didáka! —

Tot sem Pane! — Wjtag Bračku!
Počug len mily Didačku;
Gako sem ga wčil pochodel
A kebych len půwod wedel,

Mogeg wčilegssseg nemocy,
Dost mislym we dne y w nocy,
Že snad w prostred meho leta,
Musym git z tohoto Sweta?

O perillustris Domine!
Nemagte missslenky gjne
O tegto wassseg Nemocy
Ani we dne ani w nocy;
Wssak wám nechybi tak mnoho,
A nezemrete-wčil z tobo;
To ge len ta Sciathica,
Canis ipsius motika!
A to my werte Domine
Zlatą žila was nemine. —

10.

O prjčinách Záwratu.

Quo fata ferunt!

R.......s.

Mundus rotatur
Hoc demonstratur,
Každe rano kdýž hore wstáwam
Ga záwrat máwam.

Festus.

Tak gest ano! — Ga obserwugem
Tež, kdýž wandrugem
Phoenomenon
Toto; než doma — Kde ani hroma
Nemam, sic non!

R.......s.

Kdýž někdy idem z Čebowgec
Do nassich dolnich Vrjbelgec,
Časem y tu Experientiu mjwam
Že dwoge slunce na neby widjwam.

Zeme ſe kruti, Poli *) behagj,
Horj wrchowe préč vtekagj.
Noha ma negiſty činjwa krok,
Prez garok nemohu vrobyt ſkok.
Copernik prawdu mel
Kdýž prwny powedel,
Že ſe Zem točj, ſlunce ſtogj,
Ta hypothesis wždy oſtogj.
Čože Bačjk B--- o ktomu powj?
Snad y on to werit geſt hotowy.

B---o.

Dokud ſem byl mlady,
Bez fuzou bez brady,
Bez ženj, bez detj,
W predeſſlem ſtoletj:
Stal ſem pewne gak Chlap,
Skákal richle gak cap;
Spawal ſem we wode,
W reky aneb w brode;
Gak wewerka z buka na buk,
Z cera na cer, z duba na dub,
Sſmjaral ſem ſe, než ted
Y ga hrmjm na ſpet.
Wten čas Kopernik lhal,
Ga ſem ſe z neho ſmal,
Ptolomeus ten byl, — Gemuž ſem ga weril.
Než ted y ga Kopernjka,
Za hwezdarſkeho očjka

*) Polus nebeſky vhel.

Držjm, gemu chwalu dawám,
Neb giž y ga Záwrat máwam,
We dne y w nocy, — W zdrawj y w nemocy;
Postel ma se pohybuge,
Dokola semnau wandruge,
Y žily dam otwarati,
Ruce y nohy rubati;
Abych mohl pewne stati,
Kopernjku frčku dati.
Než to wssecko nic neplaty,
Zas se my len Záwrat wratj.
Slissel sem sjce, — Ga netco wjce
O teto giste wecy;
Ale mne to sskrelo, — Wssecko we mne wrelo,
Z Sweta sem chtel vtecy:
Kdo často opily bywa
Že ten wždicky Záwrat mjwa,
To my gest powedjno,
Že ne woda než palene
Činj hlawy spochabene,
A Záwrat, gak y wjno.

R.......s.

Mundus est errorum taberna!
Toto gest gjstotne reč werna,
Est cavea stultorum,
Panegyris Rectorum.
Kdo mnoho w Kostole spjwa,
Ten často opily bywa. —
Dawno gest to, že Cantores
Amant liquorum humores

Len my poďme k Bocskaymu *)
A začnime Pjseň gjnu,
Od wečera až do rana,
Kukagme pilne do džbana;
Nech Kopernjk po mesjcy
Bludy pre nás; do piwnicy
My len poďme, nic nedbágme,
Pohárike wyduchagme.
Ta tam len ge naſſa wáha,
Nas len k Sudu ſrdce tgáha.

B---o.

Nedbam, poďme via novi
Pjme! než co Klarča powj.
Chlapče chod do palenicy!
Nach nam kluč da od piwnjcy.

Chlapec.

Poſlal ma Pán R..tor k wám,
Či ſe wám pačj neznám,
Abyſte mu dalí kluč od piwnicy,
Sjc že pugdu wſſecy k Elenicy. **)
Že gim eſſte wſſeckym hrdlo horj,
To wrawga náſſj Panj R...orj.—

Panj.

Gag, do gaſneg ſtrely!—Cože zamyſleli,
Co zachceli?

---

*) Bocska geſt vherſke ſlowo, ſlowenſky Sud.—
**) Ku Krčmárki.—

Od božjho rana, — Rukagu do džbana,
Ty korheli!
Powec ak chcu wgaceg piti,
Muožu tu hla, z mogeg kjti.

Chlapec.

Wer wám Panj tak wzkazala,
A kluč my predce nedala,
Ze až chcete wgaceg piti,
Můžte wssecja z gegj kjti.

R.......s.

Fratres! to ge po Krupynsky,
Zhruba, a ne po Pkachtinsky.
Keby mne moga rebrina *)
Tak nechcela dati wjna,
Nawčil bych gu pjskati,
Tak ǵrobjansky wzkazowati.

B...o.

Tagdem ga sam, — Neb gen ga znam,
Snou zachazati,
Mne ho asnad ta da, — Až ma widj rada,
Chcy gj oklamati. —

Panj.

Na mog dussu neda wer tá,
Chodte už raz preč do čerta,
Wy ožraňj!

*) Takto objčegne tento swogu ženu w žertu gmenowal. —

Wſſak ſte wſſecy gako čapj,
Či ſte ženj či ſte chlapi,
Hromowany!
Nedam kluč, čo čerta zgete,
Dokgal tych ta nepoſſlete.
Duhe! hla, gak ſe targate
Gak morgacy noſy mate!
A wy ſtary! zas pigete
Zaſe ſy nos dobjgete!
Či wgete, gak ſte wčera chrakali?
A zaſe ſte len ožralý;
Zaſe ſe budete pochabyti,
Pilule nebudu oſožiti.
Lahnite ſy, wyſpjte ſa,
A wy Páni pakugte ſa!
Takých troch korheloch tak lechko nenagde
Gak gſte wy! bars prjam nech do Tripolis tagde,
Sotwa že opitga gedno won wiſpjte,
Zas len do piwnice opit ſa bežjte!

R.......s.

Amen! už ge nam doſt,
Toto ge welka zkoſt,
Amen Frater! budte zdrawy!
Podme, neb nam da otrawy.
Ach Bache ty zuſtaň Panem,
A zkazjs tu ſſelmu Amen. —

11.

H á d k a;

k Swadbe Jana Kocsay, a Susanne Schulek we Welič́neg 1770 držané, prjstrogena.

Rady počuwagu na každom wesselj,
  Keď pekne zahádá ten který ge smelý;
  Zteg prjčini, by ste se nezamisieli,
  Chcem was kus rozohrjat, gak muchy w
    kisely. —
Predložjm wam, sprostu ale peknu hádku,
  Kterúžto muožete hádati z poradku;
  Nech se malo trudj, kdo má twrdu hlawku,
  A nech malo chyta mjsto wrabca kawku.
Muože sa vhadnut bez wssetkeho hrjchu,
  A kdo gu zwje tedi nech sedj po tichu;
  Služit k poctjwosti to bude Ženjchu,
  Keď na geho Swadbe zažigeme smjchu.
Protož každý otwor ussj gak pirohy,
  Počuwag tu hadku! wsjak ty za to rohy
  Nikdy nenarastu; trebas maš ostrohy,
  Wssecy tjcho buďte nemgessagte nohy —
Ga wam priležitost nezawdam ku waddám,
  Ani babky za to od wás nepožádám,

Každy mne muož ſlucha t y Kubo y Adam,
Nos mu neodhriznem ked takto zaha-
dam. —

Čwo ge to za zwjera, čwo to za potwora,
Stogj pri oblokoch, negde do pitwora,
Po lukach ſe tára, nechodj do dwora,
A zna kde ge Gazdy každeho komora.
Nik ho nemůž lapit do ſydla gak ſtraku;
Ale ſamo bežj každemu do ſaku;
Nema poctjwoſti když ſedne k tabaku,
Nik ho newižene ked wuogde do maku.
Na krawe ſe noſy, a ne na paripe;
Tabak rado widj, neyde ku pjpe;
Ked z kanwy won wjnde hnedky ſe rozſype;
Tam hledj y ono kde kaſſa vkjpe.
Newuogde do hrnca, w Kotle na wrch ſtane;
A ket warja kutle ono neoſtane;
Na Krſſtenj bywa ale len na ſtrane;
Na Swadbe mu byti nikdy nepriſtane.
Z pohrebu ho honja y tam neſmje kukat;
Gak ho nema Slepka muſy ſe popukat;
Z hoſtiny vteka; netreba nan hukat;
A k peknym kolačom neda ſe ponukat.
Wſſade ſa zamjeſſa do každeg ſklenice;
Nemiluge žita, nežada pſſenice;
Nikdy ho w gačmenj nenagde Dennjce;
Tak z owſa vteka, gak od Šibenice:—
Gen, ſamu toliko miluge pohánku;
Když maſlo chcu mutit ſedne ſy na dbanku.
Po ſſátroch ſe wala; a černu Cyganku
Nikdy neopuſtj, chodj za meſſtánku.

S Kralom s spolu geda, s nym spáwa w komore,
Wždy se za nym wláči y dolu y hore,
Knaza rado widj, nebywa na Fare,
Ma ho y Richtárka, ngetho v Richtáre.
Rektor ho posadj mezy gjnich w sskole;
Gak knižky newidj negedga gjch mole;
Prwsſuo ge na Krčme, prwsſuo y w Kostole;
Na wankussj liha, honja ho z postele.
Na kočj se wozy, a to sic na predku;
Když se zblizj k Skladu hodja ho do stredku;
Ležj na Chodnjku, nikdy newistupj;
W krame ge na predku a nik ho nekaupj.
Gestliho Knaz nema vž wjc Knazom nenj,
Když yde na Kancel nese ho w kessenj;
Často ho spomjna, a to w každu Rázen,
Kdo tomu newerj weru ge to blazen.
Žaden to mládenec, žadna nemá Panna;
A wssak ho ma Kocsay a Schulek Susanna,
On ho ma na predku a ona na zadku,
Kdo můžeš uhadnút hadag tuto hadku!
Hadag čwo sem w Swětě? či zwer? či pak hlina?
Či riba? či chrobak? či ptak? neb zelina?
Nikdy my nje zyma, wssak sem wždy w klobuku,
Negsom ga mlinarom, a wssak robjm mauku.
Kde peču kolače tu ga pri nich sedjm,
Ale na žadny chleb ani nepohledjm.
Radneg sy za ten čas lehnem do korita,
Po muky sa walam, neidem do Syta.

Kucharky wždy ſemnou poljewku ſpráwagu,
Mne neywjc pri Swátku ludja zpomjnagu.
Kowač neukuge bez mne potkowycu,
S kjgem wždycky chodjm a nikdy s palicu.
Ba beze mne Žebrak kraup ſy newypjta,
Y tam muſým byti kde robja kopitá!
Gak ma Čižmár lapj, s ſwjmy towariſſj,
Hned ma chce utopit wo ſwogom čjriſſi
Tak ma s nym zababre; y futro na ſáre,
Že bys mne nepoznal y cez okulare.
Gazdowja mna znagu, neb ſem gjm we ſečky,
Když Krčmárka točj ſedjm geg na bečký.
Beze mna negedja male detj kaſſe
A kdo mna wyžene nikdy nemá kaſſle
Kozub, Kochi, Kachle, hnedby ſe zrutili,
Kdiby ſem ga nebol, nikdiby nebyli. —
Hadagte že proſym čwo ge to za ſſarkan,
Nemož wilgeſt na plot wſſak winde na párkan,
Každy z was nech hledj na ſwau wlaſtny ruku,
Tam ho weru nagde, a dwoge na krku.
Každy to má w oku, nema ho na twárj,
Wgac ho neſpomenem kačka ſamy pary,
Kdo tuto weliku pohadku wyhadne,
Nech ſy nekde k ſudku neb k poháru ſadne!
A za moge zdrawj pjge s dobrym duſſkem,
Pohar za poharom krčach za krčaſſkom.
Za kteružto laſku, gemu podekugem,
A dam mu penaze gak nahle nakugem.—

12.

Gina Hádka

pri tegže priležitosti čjtaná.

Wssecy stary Ludja y wssecy mladency,
Který tu sedjte anebo ste w tancy,
Wssecy take chlapcy který tu strežjete,
Gako male wrany, wysluhy berjete,
Nerozawte vsta, a hned vmlknjte,
A swyma vssima žaden nepohnite.
Prestan y ty hudec na twych huslach hrati,
Prestan na Barbore, obleč na nu ğati.
Podte sem z Kuchyne y wy starje Babj
Kterje sljepky, husy, ale wssak nje žaby
Warjte; s pjlnosti tuto posluchagte,
A že wam mast z hrncow wikypj nedbagte!
Podte sem newesti podte y paničký,
Prestante Gazdowja rozdawat bochničký.
Pod sem Cymballista odlož te paličky,
Wy za pecou deti nezrutke Rachličky!
Gednjm slowom: každuo, trebasy z Puchowa,
Trebas sy z Párnice aneb zo Žasskowa.

Bars ſy hned z Kubyna, trebas z Jaſenoweg,
Bars z Mezyhradnjho anebo z Djeroweg.
Nech ſlucha, gak ge tu, nekdo z Orwy-
ſſného,
Y wy pozor dagte genž ſte z Jſtebneho. —
Každuo, prawjm, ninj k tomuto čitanj,
Pod, a pridag k nemu pjlne poſlauchanj.
Naſſjch Predkou wždycky ta običeg byla,
Že ſe pekná ſmjeſſna hádka predložila
Tem který na ſwadbu negak ſa priwlekli,
A nebo tak pili že gjm ſlzy tekli.
Toto prawjm dáwno na Swadbach bjwalo,
Že ſy urobyli negako diwadlo. —
Ponewadž pak y wy ſte ſe shromaždili,
Nic k gjnemu, hádam, než k tomuto cyli,
Abyſte ſtaroſti zo ſeba zložili,
Dobre ſa naſmjali a dobre napili.
Protož možte wſſickny který chcete ſluchat,
Ked gedlo záſtidne nebudeme duchat:
Zahádam wám hádku, kteružto na pradkach
Nikdy neſliſſjte, ani na porgadkach.
Ne ge tak obecna gako ſtromi w leſe,
A gak miſſi w gedneg Dedine w koleſe,
Kdýž onj nemagj žaden pardon w lete
Trebas ſu na polj anebo w prjklete.
Kade gu len zazre, nekdo ſwogjm okom,
Hnedky za nou beha, a to s welkým krokom,
Kdýž ulapj schyti bez dobreg powahy,
Wſadj do koleſa meſto koljmahy. —
Newala ſe tato hádka gak pjſnička,
Dudanom, Dudanom kdeže ſy duſſička!

Nekažda gu zhadne Dora nebo Katka,
Nebo tak neraſte gako konſka matka.
Newje oteg každy, neb obecna nenj,
Gako na Zazriweg ked ſa Kubo ženj.
Weru takych málo paſtjer za krawámj,
Nazbjera, anebo zdwihne za owcami; —
Ne každemu ſe ta na gazyku pletje
A žadna gu dewka z domu newimetje.
Ale už preſtanem wgac hu wychwalowat,
Snadby ſom k oſtatku muſel rewokowat.
Sedte len po tichu wer wam gu už powjem,
A čuoby to bolo takto ſa was dowjem.

Čuo že ge to za wec kteru potrebugú,
Čižmari obzwlaſſte ked ſkoro pracugu,
Ona ſe nachodj mezy gegich rjadom,
Maſtja gu ſlaninou, a nekodi s madom,
Wſſechdy s nou pracugu, nikdy ſa nezdere,
Doſt ſe pekne ſwjti, rza gu nezožere.—
Skoreg ſa zchrobačge, že gu zgedja mole,
Neywjc gu čižmari tratja pri koſtole.
S nou paragu ſári, s nou čiſtga podeſſwj,
A predce gu nikda newypuſtja z poſſwj.
Ked treba do mlina, s nou ydu na muku,
Z ktereg čjriš warga, w učadenom hrnku.
Wjac tu ſebe wažja gak ſpježowu muſſtu,
Nebo moc pomaha k čižmarſkemu kunſſtu.
Dawnoby uš boli čižmari na pſotu
Wyſſli, a robyli s čižmamy drahotu;
Keby s touto wecou nemohly pracowat,
Werubys gjm neſmel robotu ſſacowat.

Blazniwy gu čižmár ukáže kdikoli,
Ale mudry nikdy, krome wdobreg woli,
Keby ty gu dawau ttebas ty geg treba,
Werubys mu nedau, ani kusek chleba.
Do trhu na garmok zo sebou hu nosy,
Choc yde obuty, a trebas y bosy.
Muselby to čižmar welmi byti hlupj,
Co powje, ked stratj, že sy druhu kupj.
Zlatnik mu gu neda, muože sa neradit,
A keby y zprawiu, wssak nezná osadit.
Potom kdo uhadne wssecko to uwerj,
Že ge weru prawda, w prse sa uderj,
Mohou by sa nikdy čižmarstwo neučit,
Ani swogu hlawu nedat magstrom mučit.
Kdo tochto nastroge wčas sy neopatri,
Ten se darmo učj, za dwa roky, za tri;
Naš Pán mladoženich toho dobre znage,
Že ge zle čižmi ssit bez toho nastroge.
Gesste ked bou chlapec toto sy opatril,
A pokud ho dostal do roka se trápil,
Teraz už má druhuo, nebo prwssuo stratiu,
Toto už nestratj, trebaby sa napiu;
Ba kdibys na sylu, chcel mu odnati to,
Hodiuby do teba, ačby mau kopito.
Nikdyby on se byl neoženil azda,
Keby toto nemal bolby plany Gazda.
Sotwaby bol pogal y nassu mladuchu,
Ktera pri Sobassi byla s nim w kožuchu.—
Keby toto uneg nikda nebyl wjdau,
Bouby sa neženiu radneg mláto kydau.
Ba sotwaby tuto za stolom obsedel,
Kdiby na tuto wec u Zuzky nehledel.

Ona bezen nikdy wlaſy newazala
Y tam snou spomohla a potom schowala.
Ne ge fakeš, lapſy, naprſtok, kopito,
Nje ſſidlo, nje ihla, muſſta a fordjto; —
Nje konope, ſſurma, nje ciſſrázó, howál,
Nje ſſarkhajto, klatjk, ani žaden fonál.
Mekſſuo ge že ocel a twrdſſuo že ſkala,
Nikdy ſe nezlomy a zrjdka rozkala.
Zádagte už wſſecy, kterjch ſem zawolau,
Ze ſte ſkoro zhadli: abych ſe radowau!
Ga ſom ſa doſt trapil, y wy ſa kus trapte,
A kdo won uteka za kačku ho lapte!
Sem ho doſſikugte tu nam muſy ' :dat,
A ked neuhadne budeme ho badac.
Ga ſom už doſt wrawel, teraz že wy wraute,
Ked to uhadnete do tanca ſe magte!

Z w a č.

Blaſſku pozdrawjte: chceli na wesſelj,
Dobre ſe traktowat gak mucha wkiſeli.
Nech ſy dá napjſat: a chodj so zwoncom,
Stirj radi poprek a dwa hore koncom,
Swatom nech kaže priſt, s welikym koſtru-
bom,
Tak dobre poradj ſebe y ſwým zubom! —

NB. Obe této Zádky wiložga ſe dolu nižie, pod Nro. 14.

13.

Hádanj Wjna s Wodau o Prednost.

Byli hody bohaté, sstedré, welmy hogné
Od pokrmu, nápoge slawné a ozdobné
Tam když se gedenkaždý, do sytosti chowal
Mne opilého w bahně, wssecken swět za-
něhal.
Tu ga witržen w duchu newěda o sebe,
Prissel sem w tom widěnj, do tretjho nebe
Stál sem tu, gak bez dussy, hlawa se mi
točj
Diwné wěcy spatrili, této moge očy.
Na swém Trůnu sedj Bůh, saudce spra-
wedliwý,
Duch mug we mne se leká, wssecken sa
truchliwý,
Newjm dále co bude, Angele létagj,
A mně swjmi krjdlamy, hrube zastáwagj.
Enocha sem též widěl, muže bradatého,
Že s Pánem Bohem chodil, wedle boku
geho,
Widěl sem na ohniwem woze Eliasse,
Gakož také s Tablámy Proroka Mogžjsse.
Čtiry a dwadcet starcuw, na trunech swjch
sedj,
A gedenkaždy bystro, na mne tudy hledj,

Woda se postawuge, pred sudcem wssj
země,
Woda y Wjno swé, wichwaluge pleme
Každy vssy natrča, a pilne poslaucha
Hlawy w gedno skladagjc, ssepcu sy do
ucha.
Gak totiž bude woda, sebe wichwalowať
A wjno swoge ctnosti, kteráž wipra-
wowáť.

Woda.

Wjno se naproti mne daremne wipjna
Sprawedliwj sudce wiz, neb twá bude
winna,
Zdáliž se nad wodámi, Duch Božj ne-
wznássel,
Když zaklady swěta, mocy swů winássel.
Kde w ten čas bylo wjno? kde? nech se ohlásy,
Ach dluhé welmi přessli od te chwjle časy
Kdy Noë po Potope, počal zem dělati,
A wjno motykámi, težce dorábati.

Wjno.

Čo tobe platj woda, tj wecy tárati
Nenjli obyčeg prw, podlegssj dáwati
Tebe Bůh prweg stworil, mne naposledy
pak,
By mne za tebů pili, pro mug wjborný
ssmak.
Nech kdo prw pige wodu, mne též nech okusy,
Ten sy tehdáž smjchem, utre swoge fůzy
A rékne: Bůh pomáheg, z neho piti opet,
By moge nohy mohli tancowati minet.

Woda.

Sám Ján tebe tuto w twé lži pohledáwa,
Když dj: každy neyprwé dobré wecy dáwa
Než když se zsjtj lide, tak horſſjch před-
kláda,
A proto daremná, geſt twá wzáctna rada.
Ba y ſám Kryſtus Pán mne ctil oprawdowe,
Zadage ze ſtudnice, piti Jákobowé,
Pil z potoka na ceſtě, gako Dáwid ſwědčj,
A powjſſil hlawy ſwé, podle Božj řečy.

Wjno.

Tak geſt; zdáž také nepil y z winného kmene?
Cože mluwil z přjčini winného kořene?
Že ho od této chwjle, gjž nebude piti,
Ale w Králowſtwj Otce, chce ſe ho napiti
Proč mne Bůh ſtworil čiſté, ne zmjſſané
s rebů?
Gá ſem ſamo pro ſebe, ty zuſtáweš s ſebů,
A tak, kdo wodu s wjnem zmjſſanů užjwa,
Ten hřeſſj proti wodě, z wjna ſe wiſmjwa.

Woda.

Swatý Pawel Apoſſtol, učj ſwatau řečj
Aby ſe lidé wjna warowali wſſecy,
Neopjgegte ſe, dj, wjnem wněmž každá
ctnoſt
Tratj ſe, a pocházj zněho proſtopaſſnoſt.

Wjno.

Tu učenj Pawlowo, nebránj wjno pit,
Ale bránj toliko, praſatom ſe ſprawit

Woda žaludku welmi welice zaſſkodj,
Wjno žaludek hrege, a k zdrawj priwodj.
Pročže Tymoteowy tuto radu dáwa!
Wodu pit mu zbranuge k wjnu nahowára;
Rjka: nepi gjž wodu, ale wjna ſkrowně
Užjweg pro žaludek, a pro nemocy twé.

Woda.

Wjno, čože miſljš? wſſak ſy ty žádného,
Nikda neuzdrawilo, člowěka chorého,
Ty težku hlawu činjš, a nohy telecy,
Skladáš pigákuw dolu wſſade po ulicy.
Kdo tě pige, muſj tě každý odſtonati,
A muſj hnedky z rána ſe ponoſowati,
Gako bys ty žaludku mohlo pomáhati
Když tě žaludek mnohý, muſy wen widati.
Snád ſý ty uzdrawilo Námana Syrſkého,
Na ſkrze praſſiwého a malomocného
Ale když ſe ſedmkrát okupal w Jordáne,
Odeſſla nemoc geho; gako w pjſme máme.

Wjno.

Člowek zraněn od lotruw do Gericha gdaucý
Wſſecken na ceſtě ležel, we krwy tonucy
Bilby muſel zemrjti, muž ten zbedowáný,
Kdyby wjnem nebyli uzdrawené rany.

Woda.

Haha! tam négen wjno bylo, ale oleg k tomu.
Zdáliž od narozenj, žebráku ſlepému
Woda neoſožila, když ſe mil w ribnjku
Tak, že ſe každý diwil, na tomto býdnjku

Ten byl Řibnjk Geruzalemſký Bethezda
Uzdrawená muſela byti duſſe každá,
Kolikrátkoli angel tu wodu kormautil
A do neho pacient nedužiwj wſtaupil.

Wjno.

O prediwná wodičko, když tě lidé pigj,
Zdáliž wbrjſſe nečigj, ſſkrkánj w tu chwjli,
Odkud y Dáwid Boha ponjžene žáda
By nedoſáhla britká k duſſi geho woda.

Woda.

Komu beda? komu auwe? komu zwady?
Giſtě, né těm, kterj pigj wodu radi,
Komu krik y rany? y červenoſt očj?
Giſtě né těm kterj s wodau uſta močj.
Ale těm, kterj ſe zdržuge na wjně,
Gako toho wſſicknj z kauſſenoſti wjme.
Opilcy po cizjch ženách radi hledj,
Radi při neweſtách nečiſtotnych ſedj.
Noach wjnem opogen, ležel gſa odkritý,
Chám za to muſel, zlorečenſtwj wzjti,
Lot opogený také páchal krwoſmjlſtwj,
Zle gaké pocházegj hrjchowé z opilſtwj.

Wjno.

Prawda geſt, že kdo wjno zbvtečně užjwa,
Ten rozličné zlé wěcy páchá a zlj býwá;
Ale, kdo ho užjwa, ſkrowně k ſwé potrebe,
Ten zachowá poctiwoſt, dobre gméno ſobe.

Woda.

Gjž ale widelolis, kdyžby wodu pili
Lide, žeby ſe pri nj wadili a byli,

Twug rozum tebe wtomto přewelice mjlj;
Než řekniže gesstě nětco w tuto chwjli!

Wjno.

Magjli negakowau wážnost také hody,
Kde se s wjnem nezdrauká, gen z krčaha wody,
Smutný, kdež sedet musy hodownjk pri stole,
Gako kdyby na kázni sedeli w kostole.

Woda.

Ty wjno sy swadliwé, to twé prjrozenj
Gá pak hlásým twau wzteklost, robým rozlobenj,
Škreky, bytky od tebe wždycky pocházegj,
Častokráte opilcy krwe wiléwagj.

Wjno.

Weru ma prehádaš, newjm ti co rjcy,
Asnad sy musjm rjchle zapáliti swjcy,
A hledati důwodu, proti tobe wodo,
Proč mne máš tak tupiti? nechutná nezdobo.
Twug nápog planá wodo! gestiť gedowatý
Musyl tě Elizeus solj uzdrawiti,
Z teg prjčiny Pán Krystus wjno z wody dělá,
By žádnému člowěku woda nesskodila.

Woda.

Wjno rozum člowěku mutj, slěpj očy,
Opilj člowěk y tam, kdeby nechtěl skočj

Z boka na bok opilj ſem y tam ſe točj,
Když on dluho ſwů hlawu z wereödurka
močj.

Wjno.

Hoha wodo! wſſak ſe lidé tak k tobě mjwagj,
Že tebe po ſmetiſkách wſſade rozléwagj,
Ale mne do ſklepiſtých piwnjc ſchowáwagj
Wodu howadá, riby, mne lidé pjgagj.

Woda.

Wjnko, newjſſli toho, že deſſtjk geſt z wody,
Zdáliž déſſt neprináſſj wſſeliké urody,
Y ty by ſy wimizelo na wſſeckých winicgach
Nebylo bys w piwnicech, w pohároch
w ſklenicgach.
A tak woda bez wjna na wěky můž byti,
Ale wjno bez deſſtě, nemůž ſe roditi.
Rád winnár na to hledj, když w čas wi=
nobránj
Prutký déſſt z nebe prſſj do kadi do putni.
Bez wody nemuže ſe pokrm uwariti,
Rucho bez wody ſe též nemuž očiſtiti,
Bez wody nemuže ſe chlebyček napécy,
Bez wody by zemreli, wſſecký žiwé wecy.
Bez wody nemužeme plawiti pres Réky,
Bez wody nemužeme mjti riby, raky,
Bez wody ani wjno nemuž naſkrz byti,
Než ho muſý neyprwe woda porođiti.
Žaden w ſwětě bez wody nemuž byti orác,
Koželůch, Čižmár, Kuſſngar, Remenár
neb Kowáč,

Wssecký řemeslá welmi wodu potrebugj,
A tý, kterj na wjno nádoby hotugj.
Mnohé nacházegj se we swětě Kraginy,
W kterjch se ani geden nenagde Kmen wjny,
A wssak bez wjna lidé mohau žiwj byti,
Bez wody by museli pokapat, pomrjti.

Wjno.

Pokrm, gakkoli chutný, bezemne nemá chuť,
Kdo pokrm s wjnem zmjssa, pochązj mu odtud
Wssecká dobrota w brjsse; z wody hljsty plinů,
Ale wjnem w žaludku sskrkawky pominů.
Proto wodu gen chudý a skaupý pjgáwa,
Že za wjno turáčky, newelmi rád dáwa.
Skupák by se rád napit, kdyby darmo dali
Toho, kdož darmo dáwá, prewělice chwálj.

Woda.

Wjnko nechlaub se mnoho. Welebne Swá-tosti,
Odemne se začali, megž gjž na tom dosti,
Krest Swatý nemůž byti bez wody do-bre wjš,
Neb přikázal krstiti s wodau sám P. Gežjš.
Zdáliž woda netékla z boku Krystowého
Když okausiti musil kopj přeostrého?
Za Mesyasse swětu w Jordáne kropila
Když skrze ruku Jána Krysta sem krstila.

Wjno.

Nech tak bude wodičko! meg tau chwálu, pregem
Ale se gá v sebe radugem a smegem
Nikdy Syn Božj k wode nerekl tá slowá:
Ale k wjnu: wezmete, pite to gest krew má.
Krew pak ne woda wssecken swět gest wikaupila
Krew se s poswatnjm wjnem w kalichu spogila
Krew kagjcj hrjssnjky wssecký očisstuge,
Krew Krystowa neduhy srdce vzdrawuge.

Woda.

Dobre mluwjš, než pomni, co ti P. Gežjš dj,
Zjžnjli kdo, pod kemne, a napi se wody,
Poplinu z brjcha geho řéky wody žiwé.
Kdo wěrj we mne sylně, nebe ho nemine.
Kdoby se napil wody, kterauž ga dám gemu
Nežjžnilby na wěky ale bude tomu
Studnice wody žiwé, k žiwotu wěčnému,
Prjsstjcy se na wěky člowěku hřjssnému.

Wjno.

Ten ženjch Šalamaunů opatril se dobre
Mjm přesladkým nápogem, když newestu sobe
Poga!, a do piwnice wjne gi zawedl,
Z gegjžto prsj mléko, a sladky musst těkl.

Woda.

A co to? nic, Pán Krystus k wodi takto dj:
Kdoby se koli nechtěl naroditi z wody,
Ne-

Nemůže do Králowstwj Božjho přigjti,
Musý se w Pekle s Dablem na wěky trá-
piti.

Wjno.

Ačkoli ditky malé ty znowu zrozugeš,
Do Božjho Kralowstwj wssecky uwozugeš:
Wssak gestli se po Krstu w hrjchy nawra-
cugj,
Skrz mne se pri wečerj Pane rozhressugj.

Woda.

Tak gest, ale žadného nepokrsteného
Nemůžeš rozhressiti Žjda bradatého.
Musy se Turek, Pohan, y Žjd pokrstiti,
Prw nežli ma od tebe rozhressenj wziti.
Kdýž Lid Božj z Egypta wichazel wesele,
A Mogžjš wudce welky wedl Jzraele;
Bůh na Morj čerwenem hrozne djwi činil,
A s Lidem Jzraelskym dobrotjwe minil;
Woda se rozstupila more čerweneho,
Suchu nohu prewedl Jzraele ctneho,
Wogsko Faraonowo y s konmy stopilo,
Wogsko Božj na brehu radostne spjwalo.

Wjno.

O premila wodičko nechlub se w twe rečj,
Wssak o wjnowe mocy wedj Ljde wssecy,
Gen kdýž se wjnka malo napjge dobreho,
Y žebraka spjwati počugeš chudeho.
Ba budeli kdo dobre mne winko pjgati,
Tomu y pod prisahow můžem slibowati,

Že když po smrti prigde k nebeskemu stolu
Bude spjwat: slawa na Wysostech Bohu!—

Toto Sudce nebesky, když pilne rozwážil
Wodu schwálil, ale wjc Wjno sobe wážil.
Tu wssickny Nebesstane počali wolati
A geden nad druheho, hlasyte spjwati:
Spjwali rjkagjce: wjno zwjtežilo
A wodu wjbornosti swů gest prewjssilo.
Krik tento když k nebi welice rozmáhal,
Y ga sem se produbil, a spjwat pomáhal:
Že wjnko gest lepssj, nežli wodny pramen,
A protož poskakugme, a rjkegme: Amen!

14.

Wiloženj Hádek.

A sjce na Stranky 79. pod Nro. 11. Znamena literu K.

Na Stranky pak 83. pod Nro. 12. znamena Zuby.

15.

Slowenſke žertowné Lexikon.

Z Logiki.

Synonima — Dwa gedno tělo.
Genus. — Pole.
Species — Záhon.
Differentia — Médza, chotár.
Individuum — Snop.
Proprium — Pes na (ſwém) ſmetiſku.
Accidens — Na nohawicach záplata.
Substantia — Sirenja w Zware
Quantitas — Sedláčka Ližica.
Qualitas — Uljzaná Panna.
Passio — Holy w tenj.
Quando — Zpozdily poſel.
Ubi — Ztracena wec.
Situs — Hnily Kubo.
Opposita — Rohauti.
Relativa — Krawa s telatom.
Contraria — Wlk z baranom. — Mačka se Pſom. — Trn w oku.
Privativa — Hrach pri ceſte.
Contradictoria — Stare baly. — Odwrklawa Služka.

Enunciatio — Zagaklawy Orator.
Subjectum — Podoſſwa.
Praedicatum — Prjhlawok.
Copula — Dratwa.
Oppositio — Dwa wozy w záwoze.
Conversio — Na opak Kožuch.
Consecutio — Sluha za Pánom.
Syllogismus — Práwo.
Praepositio major — Panſtwo.
— minor — Sedlactwo.
Conclusio — Dereš.
Terminus major — Rychtár.
— minor — Polgár.
— medius — Notariuš.
Figura — Panna pod wencom. (Kriwocſty)
Modus — Motika na repu.
Expositio — Nemecky Hoľjěr.
Exemplum — Mesfár w klade zawreny.
Sorites — Rebrjk.
Dialectica — Dwoch dworou Pes.
Sophistica — Cyganſka wečera.
Comparatio — Preſolena Kapuſta.
Dictum de omni — Sedlacy na Panſkom.
Dictum de nullo — Nikoho nenj doma.
Suppositio — Pokrowec pod Sedlo.
Canon — Curator na ſwadbe.
Methodus — Lopatkany tanec.
Ordo — Diwe Huſy.
Definitio — Hrach s kapuſtou.
Demonstratio — Zrkadlo pred Pannou.
Scientia — Weſſtec.
Argumentum — Dukát.

Entimema — Woz bez oga, Krawa bez roha.
Antipraedicamentum — Kuchárſka záſtera.
Postpraedicamentum — Podchwoſtina.
Propositio cryptica — W Kochu Sodrowyna.
Quaestio dubia — Pekna Žena.
Finis Logicae — Na miſe oſtatna haluſka.

Z Grammatiky.

Quot sunt partes orationis? — Kolik geſt čaſtek modlitby Páne?
Nomen — Pán.
Pronomen — Uradnjk.
Verbum regens — Oge na woze.
Participium — Ohniwo na retazy.
Adverbium — Nálepok na pecy.
Praepositio — Okuljare.
Conjunctio — Kaſſa s mljekom. — Páčkanina s widigancom.
Interjectio — Seffran w poljewki.
Gerundium — Kigak.
Lux — Haluſſky s twarohem.
Tenebrae — Opekance s makom.
Tristitia — Prazdny Pohár.
Stultitia — Na opak Kožuch.
Celeritas — Haiduch Kapuſta.
Patientia — Stará Žena.
Tentatio — Pekná Panna.
Misericordia — Lawička cez blato.
Gloria — Na Koſtole hálka.
Benedictio — Putera brinze.

Superbia — Pudruwany Sluha.
Simulatio — Zdusene wjno.
Heluo — Kowáč.
Dubium — Krčmárſka Panna.
Fur — Ženaty Sluha.
Vagabundus — Mlynár.
Afflictio — Nemec w tancy.
Silentium — Puſty mlyn.
Huc et illue — Kroſna.
Certitudo — Slamou podopreny.
Fides, spes, charitas — Kremen, ocgelka, a prachno.
Inspector — Žebrak.
Auctoritas — Welke brucho.

Ze Syntaxi.

Malum necessarium — Žena.
Multiloquium — Krčma.
Sine oculis — Nemaſná polewka.
Cum oculis — Maſná polewka.
Patienter se habuit — Sibali ho.
Coena laconica — Krátka wečera.
Optimus malorum — Zbognjk ktery druhjch prezradj.

Ex Poesi.

Trochaeus — Kriwy na gednu nohu.
Spondaeus — Zdrawy na obe nohy.
Tribrachis — Dach o troch wrchoch.
Scansio — Rebrjk.
Hiatus poëticus — Zagaklawy; Orator.

Ex Rhetorica.

Thropus — Obracany doloman.
Ironia — Cyganstwo.
Metaphora — Požičany klobuk.
Metonymia — Otec za syna.
Synecdoche — Geden za wssech.

Ex Juridicis.

Querela — Stará Žena.
Allegatio — Ostrá ssabla.
Condescensio — Za kačky.
Revocatio — Naspak sswagre.
Veni mecum — Prjsažny.
Feras domum — Sudce.

Ex Medicina.

Hydrops — Mokra piwnica.
Disenteria — Nahly posel.
Chiragra — Leniwec.
Podagra — Koritnačka.

Registrjk.

Slowenſké Werſſe Jána Čaploviča (22. IX. 1780—29. V. 1847) vydávame pri príležitosti 120. výročia jeho úmrtia ako vzácnu, zriedkavú zbierku, dôležitú pre poznanie našej literárnej minulosti i pre rozvíjajúce sa vedecké bádanie.

Vydala Matica slovenská v Martine roku 1967.